

Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana

T: 01 478 70 00
F: 01 478 74 25
E: gp.mop@gov.si
www.mop.gov.si

Številka: 35432-1/2022-2550-15

Datum: 28. 10. 2022

Ministrstvo za okolje in prostor izdaja na podlagi 38.a člena Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21, 82/21 in 189/21) in prvega odstavka 72. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06-ZVO-1-UPB1, 49/06-ZMetD, 66/06-OdlUS, 33/07-ZPNačrt, 57/08-ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09-ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17-GZ, 21/18-ZNorg, 84/18-ZIURKOE, 158/20 in 44/22 – ZVO-2) na zahtevo upravljalca BIO KMETIJA ŠIFTAR – ROK ŠIFTAR, Polana 2, 9000 Murska Sobota, ki ga zastopa E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana, v zadevi izdaje okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje naprave, ki lahko povzroča onesnaževanje okolja večjega obsega, naslednje

OKOLJEVARSTVENO DOVOLJENJE

1. Obseg dovoljenja

Upravljalcu BIO KMETIJA ŠIFTAR – ROK ŠIFTAR, Polana 2, 9000 Murska Sobota (v nadaljevanju: upravljavec) se izda okoljevarstveno dovoljenje za obratovanje naprave, v kateri se izvaja dejavnost intenzivne reje perutnine (piščancev brojlerjev) s proizvodno zmogljivostjo 83.800 mest (Farma Šiftar).

Naprava se nahaja na naslovu Peskovci, 9203 Gornji Petrovci, na zemljišču v k.o. 16 Peskovci s parc. št. 2570/2 v občini Gornji Petrovci.

Napravo in druge z njo neposredno tehnično povezane dejavnosti sestavljajo naslednje nepremične tehnološke enote:

- Hlev A (N1) s silosoma Sil1 in Sil2,
- Hlev B (N2) s silosoma Sil3 in Sil4,
- Hlev D (N3) s silosoma Sil5 in Sil6,
- Hlev F (N4) s silosoma Sil7 in Sil8,
- kotlovnica C (N5) s skladiščem lesnih sekancev (Sk1),
- pomični diesel agregat (N6),
- skladiščni objekt E – skladišče za gnoj (SkO1),
- skladišče za poginule živali (SkO2),
- zbiralnik za odpadno pralno vodo (SkRO1).

2. Okoljevarstvene zahteve za emisije snovi v zrak

2.1. Ukrepi za preprečevanje onesnaževanja oziroma zmanjševanje emisij iz naprave

2.1.1. Pri načrtovanju in obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja mora upravljavec zagotavljati izvajanje naslednjih ukrepov za preprečevanje in zmanjševanje emisije snovi v zrak:

- tesnjenje delov naprave in preprečevanje nastajanja emisije prahu, zajemanje odpadnih plinov na izvoru, zapiranje krožnih tokov, recikliranje snovi in recirkulacijo odpadnega zraka in druge ukrepe za zmanjšanje količine odpadnih plinov;
- čim popolnejšo izrabo surovin in energije ter druge ukrepe za optimiranje proizvodnih procesov;
- optimiranje obratovalnih stanj zagona, spremembe zmogljivosti in zaustavljanja ter drugih izjemnih pogonskih stanj in
- redno vzdrževanje dobrega tehničnega stanja naprave.

2.1.2. Upravljavec mora pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja poleg ukrepov iz točke 2.1.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja izvajati tudi naslednje ukrepe za zmanjševanje emisije snovi v zrak:

- v fazah obratovanja naprave, v katerih se trdne snovi (krma, nastilj, sekanci, gnoj) pretovarjajo, prekladajo ali prevažajo, uporabljajo ali skladiščijo, je zaradi gostote, zrnatosti, velikosti zrn, površinskih lastnosti, abrazijske neopornosti, drobljivosti, sestave ali nizke vsebnosti vlage teh snovi treba preprečevati in zmanjševati emisijo celotnega prahu in še zlasti razpršene emisije snovi iz naprave,
- pri pretovarjanju trdnih snovi je treba zmanjševati poti padanja pri iztresanju gnoja, nastilja in sekancev in prilagajati obratovanje naprav lastnostim vrste nastilja in krmi,
- zmanjševati nastavitvena dela in čiščenje tako, da ne prihaja do nepotrebnega prašenja,
- avtomatizirati pretovor, kot je polnjenje silosov in krmilnikov s krmo po cevovodih brez možnosti iztresanja,
- redno vzdrževati in čistiti naprave za pretovor,
- popolnoma ali v pretežni meri zagotoviti zaprte prostore pri tehnoloških procesih, pri katerih se trdne snovi pretovarjajo, prekladajo, prevažajo, skladiščijo in uporabljajo,
- omejiti pretovarjanje pri visokih hitrostih vetra,
- v zvezi z lastnostmi trdnih snovi uporabiti slamo in krmo ter zmanjševati število mest za pretovarjanje,
- uporabiti zaprta prevozna sredstva in zaprte sisteme za natovarjanje in raztovarjanje trdnih snovi kot so vozila z zaprtimi vsebniki za krmo in nastilj, namenska vozila s pokritimi prikolicami za prevoz gnoja in v notranjem transportu zaprte transportne trakove za krmo,
- prati in vzdrževati površine cest, po katerih vozijo vozila za prevoz trdnih snovi,
- zapirati vhodna vrata v prostore stavb, v katera se dovažajo, uporabljajo ali odvažajo trdne snovi,
- zapirati ali tesniti mesta za pretovarjanje trdnih snovi,
- prednostno uporabiti zaprte načine skladiščenja, kot je skladiščenje v silosih, zabojnikih ali big bag vrečah, skladiščnih halah ali kontejnerjih,
- uporabiti zaprte sisteme za natovarjanje in raztovarjanje trdnih snovi,
- omejiti hitrosti prevoznih sredstev na transportnih poteh tako, da ne prihaja do prašenja,
- potrebno je redno čistiti in vzdrževati manipulativne površine,
- preprečevati in zmanjševati razpršeno emisijo prahu z rednim preventivnim čiščenjem tehnološke opreme in naprav,
- vse povozne površine na lokaciji naprave morajo biti utrjene,
- v čim večji meri zasaditi rastlinje ali zatraviti površine, ki niso namenjene transportu ali razkladanju.

2.1.3. Upravljavec mora zagotavljati zmanjšanje nastanka emisije prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali (hlevov) z:

- uporabo grobega materiala za nastilj (kot npr. slama),
- ročnim nanosom svežega nastilja pred in po potrebi med vselitvijo,

- uporabo avtomatskih krmilnikov za hranjenje po želji,
- uporabo peletirane krme, kateri se dodajajo oljne sestavine,
- uporabo skladišč za suho krmo (silosi), ki so opremljeni z oddušniki in zaprtim sistemom za transport krme,
- uporabo avtomatskega prezračevalnega sistema z majhno hitrostjo zraka v hlevih in
- z zmanjševanjem koncentracije prahu na način razprševanja vodne meglice.

2.1.4. Upravlavec mora zagotavljati izvajanje naslednjih ukrepov za preprečevanje in zmanjševanje emisije vonjav:

- zagotavljati mora ustrezno razdaljo med napravo (farmo) in občutljivimi sprejemniki,
- uporabiti mora sistem nastanitve, kjer so živali in površine suhe in čiste, pri čemer se krma ne sme raztresati in voda se ne sme razlivati, zniževati temperaturo v hlevih in zmanjševati tok in hitrost zraka nad površino gnoja v hlevih,
- zagotavljati, da je nastilj stalno suh in pod aerobnimi pogoji,
- optimirati pogoje izpustov izstopnega zraka iz hlevov kot je povišanje odvodov z lociranjem ventilatorjev na slemenu in povečanjem hitrosti prezračevanja skozi te navpične odvode, z učinkovito postavitvijo zunanjih ovir za ustvarjanje turbulence v izhodnem toku zraka kot npr. s postavitvijo vegetacijskih ovir proti naselju in z razpršitvijo izstopnega zraka na strani bivalnega objekta, ki je obrnjena stran od občutljivih sprejemnikov,
- skladiščenje gnoja v polzaprtem objektu na vodoneprepustnih betonskih tleh in
- pri raztresanju gnoja zagotavljati čimprejšnje vmešavanje gnoja v zemljo.

2.1.5. Upravlavec mora zagotavljati zmanjšanje emisij amoniaka v zrak iz skladišča gnoja z zmanjšanjem razmerja med emisijsko površino in prostornino kupa gnoja na način skladiščenja v čim višjih kupih v pokritem objektu in na polnih neprepustnih betonskih tleh, ki je s treh strani obdan z betonsko steno.

2.1.6. Upravlavec mora za zmanjšanje emisije amoniaka v zrak iz posameznih bivalnih objektov za živali (hlevov) zagotavljati, da izvaja vzrejo brojlerjev na globokem nastilju s prisilnim prezračevanjem in napajalnim sistemom brez iztekanja, pri čemer mora zagotavljati, da emisije amoniaka v zrak ne presegajo mejne vrednosti, določene v Preglednici 1 iz točke 2.2.1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja.

2.2. Mejne vrednosti emisije snovi v zrak

2.2.1. Mejna vrednost emisije amoniaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za brojlerje z uporabo reje na globokem nastilju je določena v Preglednici 1.

Preglednica 1: Mejna vrednost emisije snovi v zrak

Parameter	Mejna vrednost (v kg NH ₃ /mesto za brojler/leto)
Dušik, izražen kot NH ₃	0,08

2.3. Zahteve za obratovalni monitoring emisij snovi v zrak

2.3.1. Upravlavec mora zagotavljati monitoring emisije amoniaka v zrak kot oceno z izračunom letne količine razpršene emisije snovi v zrak na podlagi uporabe masne bilance na podlagi izločanja in skupnega (ali amonijskega) dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem.

2.3.2. Upravljavec mora zagotavljati monitoring emisije celotnega prahu v zrak iz posameznega bivalnega objekta za brojlerje kot oceno z izračunom letne količine razpršene emisije snovi v zrak na podlagi uporabe emisijskega faktorja.

2.4. Obveznost predložitve poročila o rezultatih obratovalnega monitoringa

2.4.1. Upravljavec mora oceno o letnih emisijah snovi v zrak, ki jo izdelata izvajalec obratovalnega monitoringa na podlagi ocene z izračunom letne količine razpršenih emisij amoniaka in celotnega prahu v zrak, poslati Agenciji Republike Slovenije za okolje v elektronski obliki vsako leto do 31. marca tekočega leta za preteklo koledarsko leto.

2.4.2. Upravljavec mora kot prilogo k oceni o letnih emisijah snovi v zrak iz točke 2.4.1. izreka tega dovoljenja priložiti oceno z izračunom razpršenih emisij iz točke 2.3.1. in 2.3.2. izreka tega dovoljenja. Iz ocene mora biti razviden način izračuna in podatki, ki so bili pri tem uporabljeni.

3. Okoljevarstvene zahteve za emisije snovi in toplote v vode

3.1. Zahteve v zvezi z emisijami snovi in toplote v vode

3.1.1. Upravljavec mora zagotoviti, da v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja ne bodo nastajale komunalne odpadne vode.

3.1.2. Upravljavec mora po vsaki izpraznitvi hleva zagotoviti suho čiščenje hleva, gnoj strojno odstraniti ter ga redno odvažati na lastne kmetijske površine oziroma v skladu s pogodbo.

3.1.3. Upravljavec mora odpadne (industrijske) vode, ki nastanejo od pranja hlevov (v nadaljevanju: pralne vode), odvajati preko zbirnih jaškov iz vsakega hleva v nepropustni podzemni zbiralnik (Rez1), od koder jih nato redno vozi na lastne kmetijske površine.

3.1.4. Upravljavec mora zagotoviti redni pregled podzemnih zbiralnikov ter preveriti njihovo tesnost.

3.1.5. V času, ko gnojenje ni dovoljeno, mora upravljavec suh gnoj skladiščiti v nadstrešenem skladišču gnoja, ki ima betonska tla (objekt E, SkO1), pralne vode pa v tem času skladiščiti v skupnem podzemnem zbiralniku (Rez1), prostornine 50 m³.

3.1.6. Upravljavec mora zagotoviti odvajanje padavinske odpadne vode z asfaltiranih manipulativnih površin preko lovilnika olj, ki je skladen s standardom SIST EN 858.

3.1.7. Dvoriščna območja ter transportne poti morajo biti asfaltirane ter se jih mora suho čistiti (brez nastanka odpadnih vod).

4. Okoljevarstvene zahteve glede ravnanja z odpadki

4.1 Ukrepi za preprečevanje onesnaževanja oziroma zmanjševanje emisij iz naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja

4.1.1 Upravljavec mora nastale odpadke začasno skladiščiti:

- tako, da ni ogroženo človekovo zdravje in da se ne škodi okolju,

- ločeno po vrstah odpadkov tako, da so izpolnjene zahteve za predvideni način nadaljnjega ravnanja, pri čemer so opremljeni s podatki o nazivu odpadka in njegovi številki,
- tako, da količina začasno skladiščenih odpadkov ne presega količine odpadkov, ki zaradi delovanja ali dejavnosti upravljavca nastanejo v 12 mesecih.

4.1.2 Upravljavec mora nevarne odpadke začasno skladiščiti tako, da se hranijo ločeno in ne pride do mešanja z drugimi nevarnimi odpadki ter z njimi ravnati tako, da so primerni za obdelavo. Upravljavec mora nevarne odpadke hraniti v embalaži, izdelani iz materiala, odpornega proti učinkovanju shranjenih odpadkov, ter jih opremiti z napisom »nevarni odpadek«.

4.1.3 Upravljavec mora za nastale odpadke zagotoviti obdelavo odpadkov tako, da:

- jih odda zbiralcu ali izvajalcu obdelave,
- jih prepusti zbiralcu, če je prepuščanje s posebnim predpisom dovoljeno, ali
- nenevarne odpadke, za katere ne velja poseben predpis, proda trgovcu, če ta zanj zagotovi njihovo obdelavo tako, da jih proda izvajalcu obdelave.

4.2 Ukrepi za spremljanje lastnih odpadkov, nastalih v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja, in ravnanje z njimi

4.2.1 Upravljavec mora voditi evidenco o nastajanju odpadkov in ravnanju z njimi, v kateri so podatki o številkah odpadkov in količinah:

- nastalih odpadkov in virih njihovega nastajanja,
- začasno skladiščenih odpadkov,
- odpadkov, oddanih v nadaljnje ravnanje drugim osebam v Republiki Sloveniji, in
- odpadkov, poslanih v obdelavo v druge države članice EU in tretje države, z navedbo postopka obdelave, kraja obdelave in izvajalca obdelave.

Upravljavec mora podatke v evidenco o nastajanju odpadkov in ravnanju z njimi vnašati tako, da je razvidno časovno zaporedje nastajanja odpadkov in ravnanja z njimi.

4.3 Ukrepi za preprečevanje, pripravo za ponovno uporabo, recikliranje in predelavo odpadkov, nastalih v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja

4.3.1 Upravljavec mora zagotoviti izvajanje sledečih ukrepov, s katerimi bo zagotovljeno preprečevanje nastajanja odpadkov, priprava odpadkov za ponovno uporabo, recikliranje in predelava odpadkov, ki nastajajo v napravi:

- ločeno zbiranje nastalih odpadkov,
- usposabljanje zaposlenih v zvezi z ravnanjem z odpadki.

4.4 Zahteve za ravnanje z gnojem in pralnimi vodami iz naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja

4.4.1 Upravljavec mora zagotoviti skladiščenje gnoja v pokritem, s treh strani zaprtem, skladišču SkO1 z neprepustnimi tlemi, tako da ne pride do nenadzorovanega iztekanja in onesnaženja vode ali tal.

4.4.2 Upravljavec mora zagotoviti, da ima skladišče iz točke 4.4.1 izreka tega dovoljenja tako zmogljivost, ki zadošča za obdobja, za katera je vnos gnojil v tla prepovedan.

4.4.3 Upravljavec mora zagotoviti skladiščenje pralnih vod v vodotesnem podzemnem zbiralniku SkRO1, tako da ne pride do nenadzorovanega iztekanja in onesnaženja vode ali tal.

- 4.4.4 Upravljavec mora gnoj in pralne vode uporabiti kot gnojilo za gnojenje lastnih kmetijskih zemljišč ali jih oddati drugim uporabnikom kmetijskih zemljišč.
- 4.4.5 Upravljavec mora zagotoviti proučitev kmetijskega zemljišča, ki ga bo gnojil, pri čemer mora upoštevati:
- vrsto, stanje in naklon tal,
 - podnebne razmere,
 - odvodnjavanje in namakanje tal,
 - kolobarjenje,
 - vodne vire in vodovarstvena območja.
- 4.4.6 Upravljavec mora zagotoviti zadostno razdaljo med polji, po katerih raztrese gnoj in območji, na katerih obstaja tveganje za odtekanje v vodo, ter sosednjimi zemljišči.
- 4.4.7 Upravljavec mora zagotoviti, da se gnoj na kmetijska zemljišča ne vnaša, kadar:
- so tla poplavljena, zmrznjena ali pokrita s snegom,
 - je stanje tal takšno, da je tveganje za odtekanje ali odvodnjavanje veliko,
 - se odtekanje lahko predvideva zaradi pričakovanega dežja.
- 4.4.8 Upravljavec mora zagotoviti, da se količina gnoja za na kmetijska zemljišča prilagodi:
- vsebnosti dušika in fosforja v gnoju,
 - vsebnosti hranil v tleh,
 - potrebam sezonskih pridelkov,
 - vremenu in tlom, ko bi lahko prišlo do odtekanja.
- 4.4.9 Upravljavec mora zagotoviti, da je raztros gnoja usklajen s hranilno potrebo pridelkov.
- 4.4.10 Upravljavec mora zagotoviti redno preverjanje kmetijskih zemljišč, na katera je bil raztresen gnoj, da ugotovi morebitne znake odtekanja.
- 4.4.11 Upravljavec mora zagotoviti ustrezen dostop do skladišča za gnoj in učinkovito nakladanje gnoja brez raztresanja.
- 4.4.12 Upravljavec mora s preverjanjem zagotoviti, da stroji za raztresanje gnoja delujejo brezhibno in da so ustrezno nastavljeni.
- 4.4.13 Upravljavec mora gnoj po površini, ki se gnoji, s trosilcem raztrositi enakomerno ter ga takoj oz. najkasneje v dvanajstih urah po raztrosu vmešati v tla.
- 4.4.14 Upravljavec mora pralne vode po površini, ki se gnoji, enakomerno razpršiti s cisterno za plitev vnos, ki ne sme imeti poškodovanih tistih delov, ki lahko vplivajo na enakomernost raztrosa, zagotavljati mora pravilne odmerke in njihovo porazdelitev ter čim manjše izgube pri vnosu.

5. Okoljevarstvene zahteve za emisije hrupa

5.1. Zahteve v zvezi z emisijami hrupa

- 5.1.1. Upravljavec mora pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja, ki je vir hrupa, zagotoviti, da na katerem koli mestu ocenjevanja hrupa, mejne vrednosti kazalcev hrupa, ki so določene v točki 5.2. izreka tega dovoljenja, ne bodo presežene.

- 5.1.2. Upravljaavec mora pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja zagotoviti izvajanje vseh potrebnih ukrepov za preprečevanje hrupa in nadzor nad obratovanjem naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ob zagonu, puščanju, okvari ali trenutni zaustavitvi, da emisije hrupa ne bodo presegle mejnih vrednosti kazalcev hrupa iz točke 5.2 izreka tega dovoljenja.
- 5.1.3. Upravljaavec mora poleg ukrepov iz točke 5.1.2 izreka tega dovoljenja uporabljati naslednje kombinacije tehnik za preprečevanje ali zmanjšanje emisij hrupa:
- zagotovitev ustrezne razdalje med napravo in občutljivimi sprejemniki,
 - povečanje razdalje med virom hrupa in sprejemnikom,
 - uporabo čim krajših cevi za dovod krme,
 - postavitev posod in silosov za krmo tako, da se čim bolj zmanjša premikanje vozil po kmetiji,
 - zapiranje vrat in večjih odprtih stavbe, zlasti med hranjenjem,
 - opremo za transport krme, transportne trakove za gnoj, ventilatorje ter opremo kotlovnice za pripravo tople vode upravlja izkušeno osebje,
 - izogibanje hrupnim dejavnostim ponoči in med vikendi,
 - upoštevanje določb za nadzor nad hrupom med vzdrževalnimi dejavnostmi,
 - uporabo transportnih trakov in polžnih transporterjev, polnih krme,
 - uporabo tihe opreme, kot so visoko učinkoviti ventilatorji, kadar naravno prezračevanje ni mogoče ali zadostno, ter črpalke in kompresorji,
 - uporabo opreme, ki vključuje opremo za zmanjševanje hrupa, izolacijo vibracij in izvedbo zvočne izolacije stavb,
 - zmanjševanje širjenja hrupa z vstavitvijo ovir med vire hrupa in sprejemnike.

5.2. Mejne vrednosti kazalcev hrupa

5.2.1 Mejne vrednosti kazalcev hrupa L_{dan} , $L_{noč}$, $L_{večer}$ in L_{dvn} , so določene v Preglednici 2.

Preglednica 2: Mejne vrednosti kazalcev hrupa

Območje varstva pred hrupom	L_{dan} (dBA)	$L_{večer}$ (dBA)	$L_{noč}$ (dBA)	L_{dvn} (dBA)
III. območje	58	53	48	58

5.2.2 Mejne vrednosti konične ravni hrupa L_1 so določene v Preglednici 3.

Preglednica 3: Mejne vrednosti konične ravni hrupa

Območje varstva pred hrupom	L_1 -obdobje večera in noči (dBA)	L_1 -obdobje dneva (dBA)
III. območje	70	85

5.3. Obveznosti v zvezi z izvajanjem prvega ocenjevanja, obratovalnega monitoringa in poročanjem zaradi emisije hrupa

5.3.1 Upravljaavec mora zagotoviti izvajanje prvega ocenjevanja in obratovalnega monitoringa hrupa za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja v stanju njene največje zmogljivosti obratovanja.

5.3.2 Upravljaavec mora prvo ocenjevanje hrupa za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja izvesti v času poskusnega obratovanja oziroma po vzpostavitvi stabilnih obratovalnih razmer.

5.3.3 Upravljavec mora zagotoviti izvedbo občasnega ocenjevanja hrupa za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja enkrat v obdobju treh let.

5.3.4 Upravljavec mora Agenciji Republike Slovenije za okolje predložiti poročilo o ocenjevanju hrupa zaradi emisije vira hrupa najkasneje v 30 dneh po opravljenem ocenjevanju hrupa.

6. Okoljevarstvene zahteve v zvezi s preprečevanjem emisij snovi v tla in podzemne vode

6.1. Upravljavcu se potrdi prejem dokumenta Ocena možnosti za onesnaženje tal in podzemne vode za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja, št. 900122-avl, februar, 2022, dopolnitev 1. 6. 2022, 1. 8. 2022, izdelal E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana.

6.2. Ukrepi za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode

6.2.1. Upravljavec mora zagotavljati preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode tako, da:

- zagotovi brezhibno in zanesljivo obratovanje naprave,
- izvaja tehnične ukrepe za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode,
- vodi vzdrževalni dnevnik o izvajanju tehničnih ukrepov iz druge alineje te točke izreka tega dovoljenja in
- zagotovi izvedbo rednih pregledov tehničnih ukrepov za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode vsakih pet let.

6.2.2. Upravljavec mora zagotavljati:

- skladiščenje dezinfekcijskega sredstva tako, da se prepreči izpust v okolje,
- strokovno rokovanje z dezinfekcijskim sredstvom, ki ga sme izvajati le ustrezno usposobljena oseba,
- da v primeru razlitja sredstev za razkuževanje in dizelskega goriva iz vozil ni izpusta nevarnih snovi v okolje,
- utrjene talne površine transportnih poti,
- vodenje evidence o uporabi nevarnih snovi,
- določitev postopkov za ukrepanje ob izlivih ali nesrečah,
- izvajanje programa rednih popravil in vzdrževanja,
- čiščenje hlevov in opreme s čistilnimi napravami na visok tlak tako, da se zmanjša poraba razkužila.

7. Drugi ukrepi v zvezi z obratovanjem naprave

7.1. Ukrepi za čim višjo stopnjo varstva okolja kot celote

7.1.1. Upravljavec mora pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja izvajati in upoštevati sistem ravnanja z okoljem, ki vključuje naslednje elemente:

1. zavezanost vodstva, vključno z najvišjim vodstvom;
2. opredelitev okoljske politike, ki vključuje stalno izboljševanje okoljskih značilnosti obrata, ki jo zagotavlja vodstvo;
3. načrtovanje in pripravo potrebnih postopkov in ciljev v povezavi s finančnim načrtovanjem in naložbami;
4. izvajanje postopkov, pri katerih je posebna pozornost namenjena:
 - (a) strukturi in odgovornosti;
 - (b) usposabljanju, ozaveščanju in usposobljenosti;

- (c) komunikaciji;
 - (d) vključevanju zaposlenih;
 - (e) dokumentaciji;
 - (f) učinkovitemu obvladovanju procesov;
 - (g) programom vzdrževanja;
 - (h) pripravljenosti in ukrepanju v nujnih primerih;
 - (i) ohranjanju skladnosti z okoljsko zakonodajo;
5. preverjanje učinkovitosti in izvajanje popravilnih ukrepov, pri čemer je posebna pozornost namenjena:
 - (a) monitoringu in merjenju;
 - (b) popravilnim in preventivnim ukrepom;
 - (c) vodenju evidenc;
 - (d) neodvisnim (kjer je izvedljivo) notranjim ali zunanjim presojam, da se ugotovi, ali je sistem ravnanja z okoljem skladen z načrtovano ureditvijo ter ali se ustrezno izvaja in vzdržuje;
 6. pregled sistema ravnanja z okoljem ter njegove stalne ustreznosti, primernosti in učinkovitosti, ki ga izvaja najvišje vodstvo;
 7. spremljanje razvoja čistejših tehnologij;
 8. upoštevanje okoljskih vplivov morebitne razgradnje naprave v fazi načrtovanja nove naprave in v njeni celotni obratovalni dobi;
 9. redno uporabo sektorskih primerjalnih analiz (npr. sektorski referenčni dokument EMAS).

7.1.2. Upravljavec mora za preprečevanje ali zmanjševanje okoljskega vpliva in izboljšanje splošnih značilnosti zagotavljati:

- ustrezno lokacijo naprave in razporeditev dejavnosti v prostoru,
- izobraževanje in usposabljanje osebja,
- pripravo načrta za izredne razmere za obravnavanje nepričakovanih emisij in dogodkov, kot je onesnaženje vodnih teles,
- redne preglede, popravila in vzdrževanje konstrukcij in opreme,
- začasno skladiščenje poginulih živali tako, da se preprečijo ali zmanjšajo emisije.

7.1.3. Upravljavec mora za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amoniaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali zagotavljati predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje naslednjo kombinacijo:

- zmanjšanje vsebnosti surovih beljakovin z uporabo prehrane z uravnoteženo vsebnostjo dušika na podlagi energijskih potreb in prebavljivih aminokislin;
- večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja;
- dodajanje nadzorovanih količin esencialnih aminokislin v prehrano z majhno vsebnostjo surovih beljakovin;
- uporaba odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni dušik.

7.1.4. Upravljavec mora za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali zagotavljati predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje naslednjo kombinacijo:

- večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja;
- uporabo odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni fosfor (npr. fitaza);
- uporabo hitro prebavljivih anorganskih fosfatov za delno nadomestitev običajnih virov fosforja v krmi.

- 7.1.5. Upravljavec mora za učinkovito uporabo vode zagotavljati sledečo kombinacijo tehnik:
- evidentiranje porabe vode;
 - odkrivanje in odprava morebitnega puščanja vode;
 - uporaba visokotlačnih čistilnih aparatov za čiščenje bivalnih prostorov živali in opreme;
 - izbiro in uporabo ustrezne opreme (npr. nastavkov za sesanje, skodelic za napajanje, korit za vodo) za posamezne kategorije živali ob stalnem zagotavljanju vode (pitje po želji);
 - redno preverjanje in (po potrebi) prilagajanje nastavitev opreme za pitno vodo.
- 7.1.6. Upravljavec mora za učinkovito rabo energije v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja zagotavljati sledečo kombinacijo tehnik:
- visoko učinkoviti ogrevalni/hladilni in prezračevalni sistemi,
 - optimizacija ogrevalnih/hladilnih in prezračevalnih sistemov ter upravljanja,
 - izolacija sten, podov in/ali stropov bivalnih prostorov živali,
 - uporaba energijsko učinkovite razsvetljave.
- 7.1.7. Upravljavec mora za zmanjšanje emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo piščancev brojlerjev zagotoviti oceno ali izračun zmanjšanja emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki se uporabljajo v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja.
- 7.1.8. Upravljavec mora enkrat na leto v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja zagotavljati spremljanje skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, z uporabo masne bilance dušika in fosforja na podlagi zaužite krme, vsebnosti surovih beljakovin v prehrani, skupnega fosforja in proizvodnosti živali, pri čemer mora zagotavljati, da skupni izločeni dušik in skupni izločeni fosfor za piščance brojlerje ne presegata mejnih vrednosti iz Preglednic 5 in 6.

Preglednica 5: Mejna vrednost za skupni izločeni dušik, povezan z BAT

Parameter	Kategorija živali	Skupni izločeni dušik, povezan z BAT (v kg izločenega dušika/mesto za žival/leto)
Skupni izločeni dušik, izražen kot N	Brojlerji	0,6

Preglednica 6: Mejna vrednost za skupni izločeni fosfor, povezan z BAT

Parameter	Kategorija živali	Skupni izločeni fosfor, povezan z BAT (v kg izločenega P ₂ O ₅ /mesto za žival/leto)
Skupni izločeni fosfor, izražen kot P ₂ O ₅	Brojlerji	0,25

- 7.1.9. Upravljavec mora zagotoviti vodenje evidence naslednjih parametrov procesa vsaj enkrat na leto:
- porabo vode;
 - porabo električne energije;
 - porabo goriva;
 - število prejetih in oddanih živali, pri čemer se upoštevajo tudi pogini,

- porabo krme,
- proizvodnjo gnoja.

7.1.10. Upravljavec mora oceno ali izračun zmanjšanja emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki se uporabljajo v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja, iz točke 7.1.7 izreka tega dovoljenja, skupno izločeni dušik in skupno izločeni fosfor iz točke 7.1.8 izreka tega dovoljenja in evidenco spremljanja parametrov iz točke 7.1.9 izreka tega dovoljenja poslati Agenciji Republike Slovenije za okolje v pisni obliki enkrat letno, najkasneje do 31. marca.

7.2. Ukrepi za preprečevanje nesreč in njihovih posledic in obveznost obveščanja

- 7.2.1. Upravljavec mora ukreniti vse potrebno, da se preprečijo nesreče ter omejijo in zmanjšajo njihove posledice in zagotoviti izvajanje naslednjih ukrepov:
- preventivno vzdrževanje in nadzor nad delovanjem naprave,
 - izvajanje vseh ukrepov varstva pred požarom, ki so določeni s požarnim redom,
 - redno izobraževanje, usposabljanje in seznanjanje zaposlenih z vsebinami s področja obvladovanja nesreč,
 - ustrezno, vzdrževano gasilno opremo.

7.3. Drugi posebni pogoji

- 7.3.1. Upravljavec mora nemudoma izvesti ukrepe, s katerimi zagotovi skladnost delovanja naprave s tem okoljevarstvenim dovoljenjem, če je kršeno, in inšpektorja, pristojnega za varstvo okolja, obvestiti o tej kršitvi.
- 7.3.2. Upravljavec mora ustaviti napravo ali njen del, če zaradi kršitve pogojev iz tega okoljevarstvenega dovoljenja grozi neposredna nevarnost za zdravje ljudi ali povzročitev znatnega škodljivega vpliva na okolje.
- 7.3.3. Upravljavec mora poročati Agenciji Republike Slovenije za okolje o izpustih in prenosih onesnaževal do 31. marca v tekočem letu za preteklo leto v skladu s predpisi o Evropskem registru izpustov in prenosov onesnaževal.

8. Ukrepi za preprečevanje in nadzor nad izrednimi razmerami pri obratovanju naprave ter za zmanjševanje njihovih posledic

- 8.1. Upravljavec mora zagotoviti izvajanje naslednjih ukrepov:
- redno vzdrževanje objektov in naprav,
 - redno čiščenje in razkuževanje objektov in opreme,
 - dezinfekcijo, deratizacijo in dezinsekcijo z namenom preprečevanja ali širjenja bolezni,
 - oddajo poginulih živali veterinarsko-higienski službi,
 - nadzor nad procesom reje z uporabo hlevskega računalnika,
 - uporaba pomičnega diesel agregata (N6) v primeru izpada električne energije.

9. Obveznost obveščanja o spremembah

- 9.1 Upravljavec mora ministrstvo obvestiti o spremembah, ki se nanašajo na upravljavca najpozneje v 30 dneh od nastanka spremembe.
- 9.2 Upravljavec, ob stečaju pa stečajni upravitelj, mora ministrstvo pisno obvestiti o nameri dokončnega prenehanja obratovanja naprav iz točke 1 izreka tega dovoljenja, kar izkazuje s potrdilom o oddani pošiljki.

10. Stroški postopka

V postopku stroški niso nastali.

O b r a z l o ž i t e v

1. Zahtevek za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja

Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za okolje (v nadaljevanju: ministrstvo), je dne 18. 1. 2022 s strani upravljavca BIO KMETIJA ŠIFTAR – ROK ŠIFTAR, Polana 2, 9000 Murska Sobota, ki ga po pooblastilu zastopa E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: upravljavec), prejelo vlogo za izdajo okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje naprave, ki lahko povzroča onesnaževanje okolja večjega obsega, in sicer za napravo, v kateri se izvaja dejavnost reja piščancev brojlerjev s proizvodnjo zmogljivostjo 83.800 mest (Farma Šiftar). Naprava se nahaja na lokaciji z naslovom Peskovci, 9203 Gornji Petrovci, na zemljišču v k.o. 16 Peskovci s parc. št. 2570/2 v občini Gornji Petrovci.

Ministrstvo je dne 28. 2. 2022 (elektronska verzija) in 1. 3. 2022 ter 13. 6. 2022 (elektronska verzija), 14. 6. 2022 in 2. 8. 2022 prejelo tudi dopolnitev vloge.

2. Pravna podlaga za izdajo okoljevarstvenega dovoljenja

Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, v nadaljevanju: ZVO-2) v prvem odstavku 304. člena določa, da se postopki za izdajo in spremembo okoljevarstvenega dovoljenja za naprave in dejavnosti, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega iz 68. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06-ZVO-1-UPB1, 49/06-ZMetD, 66/06-Odl. US, 33/07-ZPNačrt, 57/08-ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09-ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 30/16, 61/17-GZ, 21/18-ZNOrg, 84/18-ZIURKOE in 158/20, v nadaljevanju ZVO-1), ki so bili začeti na podlagi ZVO-1, končajo po določbah ZVO-1. Glede na navedeno se bo ta postopek nadaljeval in končal v skladu z ZVO-1.

Uredba o vrsti dejavnosti in naprav, ki povzročajo industrijske emisije (Uradni list RS, št. 68/22) v prvem odstavku 29. člena določa, da se postopki, začeti na podlagi Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega (Uradni list RS, št. 57/15) pred uveljavitvijo ZVO-2, končajo v skladu z Uredbo o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega (Uradni list RS, št. 57/15), zato se bo ta postopek končal v skladu s citirano uredbo.

Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22) v prvem odstavku 72. člena določa, da se postopki, začeti na podlagi Uredbe o odpadkih (Uradni list RS, št. 37/15, 69/15 in 129/20) pred uveljavitvijo ZVO-2, končajo v skladu z Uredbo o odpadkih (Uradni list RS, št. 37/15, 69/15 in 129/20), zato se bo ta postopek končal v skladu s citirano uredbo.

68. člen ZVO-1 določa, da mora upravljavec za obratovanje naprave, v kateri se bo izvajala dejavnost, ki lahko povzroči onesnaževanje okolja večjega obsega, in za vsako večjo spremembo v obratovanju te naprave pridobiti okoljevarstveno dovoljenje. Okoljevarstveno dovoljenje se lahko izda za eno ali več naprav ali njenih delov, ki so na istem kraju in imajo istega upravljavca, pri čemer mora okoljevarstveno dovoljenje vsebovati pogoje, ki jih mora izpolnjevati vsaka naprava ali njen del.

Prvi odstavek 72. člena ZVO-1 določa, da mora ministrstvo odločiti o izdaji okoljevarstvenega dovoljenja za napravo iz 68. člena ZVO-1, tj. napravo, v kateri se bo izvajala dejavnost, ki lahko povzroči onesnaževanje okolja večjega obsega, v šestih mesecih od dneva prejema popolne vloge, pri čemer na primeren način upošteva tudi mnenja in pripombe javnosti v skladu z 71. členom ZVO-1. Vsebina okoljevarstvenega dovoljenja je določena v 74. členu ZVO-1 in 24. členu Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

Prvi odstavek 16. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega določa, da se okoljevarstveno dovoljenje za napravo izda, če naprava obratuje v skladu s splošnimi zahtevami za obratovanje naprave iz zakona, ki ureja varstvo okolja, s to uredbo, zaključki o BAT in drugimi predpisi, ki urejajo okoljevarstvene zahteve za obratovanje naprave. Nadalje je v 20. členu iste uredbe določeno, da ministrstvo v okoljevarstvenem dovoljenju poleg zahtev iz 18. in 19. člena te uredbe določi tudi druge pogoje iz zaključkov o BAT in predpisov, ki urejajo okoljevarstvene zahteve za obratovanje naprave, pri čemer upošteva pogoje iz zaključkov o BAT, tako da ne poslabšajo kakovosti okolja.

Osmi odstavek 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega določa, da ministrstvo v okoljevarstvenem dovoljenju potrdi prejem ocene možnosti onesnaženja tal in podzemne vode iz 9. člena te uredbe oziroma izhodiščnega poročila iz 13. člena te uredbe.

Deseti odstavek 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega določa, da se glede vprašanj o obsegu in vsebini okoljevarstvenega dovoljenja, ki niso urejena s to uredbo, uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo okoljevarstvene zahteve za obratovanje naprave.

Enajsti odstavek 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega določa, da se ne glede na določbe predpisov, ki urejajo zaščito živali, za naprave iz točke 6.6 priloge 1 te uredbe v okoljevarstvenem dovoljenju določijo zahteve iz prvega do desetega odstavka tega člena.

3. Ugotovljeno dejansko stanje in dokazi, na katere je oprto

3.1 Vloga in dopolnitve vloge

Ministrstvo je v postopku odločalo na podlagi vloge in dopolnitev te vloge (v nadaljevanju: vloga) s prilogami, in sicer:

- obrazec z osnovnimi podatki o IED napravi,
- potrdilo o plačilu upravne takse,

- pooblastilo z dne 25. 1. 2022,
- P1-Poljuden opis obratovanja naprave,
- P2- Skladnost obratovanja IED naprav/e z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami,
- T31-seznam stavb,
- Transportne poti,
- 3_2_1_ karta kataster 1:1000,
- 3_2_2_ Karta namenska raba 1:5000,
- 3_2_3_ Karta OPN 1:1000,
- P33-Tehnologija reje,
- P34-skladiščenje,
- P35-ogrevanje opis,
- T41- emisije snovi v zrak – opis s prilogama: poročilo emisije_21042020_v1 (Poročilo o občasnih meritvah emisije snovi v zrak, MO 45/21 – 31MJ, 14.05.2021), Program ukrepov preprečevanja in zmanjševanja emisije snovi v zrak v skladu s 33. in 34. členom uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja,
- P42-emisije v vode s prilogo: skica odpadnih voda,
- P43-emisije hrupa s prilogami: Poročilo o meritvah hrupa v okolju_Šiftar_apr21 in Strokovna ocena_hrup okolje_Šiftar_apr21, Ocena obremenjenosti okolja s hrupom, št. SO 65/21-21NL, KOMPLAST VDPV d.o.o., 20.12.2021,
- PVO_farma-šiftar_11112017,
- Ocena možnosti onesnaženja tal in podzemne vode, KOMPLAST VDPV d.o.o., 20. 12. 2021.

K dopolnitvi vloge z dne 28. 2. 2022 in 1. 3. 2022 je bilo priloženo:

- vloga v elektronski obliki,
- pooblastilo z dne 25. 1. 2022,
- Gradbeno dovoljenje za hleva A (N1) in B (N2) ter objekt C (kotlovnica; N5), št. 351-357/2016-12(0307), z dne 5.5.2016, UE Murska Sobota,
- Gradbeno dovoljenje za hleva D (N3) in F (N4) ter objekt E (SkO1), št. 351-1353/2017-12(0312), z dne 9.1.2018, UE Murska Sobota,
- Gradbeno dovoljenje za hleva D (N3) in F (N4) ter objekt E (SkO1), št. 351-82/2018-7(0312), z dne 19.2.2018, UE Murska Sobota,
- Uporabno dovoljenje za hleva A (N1) in B (N2) ter objekt C (kotlovnica; N5), št. 351-1609/2018-2(0307), z dne 19.12.2018, UE Murska Sobota,
- Uporabno dovoljenje za hleva D (N3) in F (N4) ter objekt E (SkO1), št. 351-438/2020-4(0307), z dne 14.10.2020, UE Murska Sobota,
- Dokazilo o posesti naprave – Izpis iz zemljiške knjige,
- P1-FarŠif-feb22 - poljuden opis delovanja naprave,
- P2- FarŠif-feb22 - Zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev,
- P2-FarŠifA1-feb22 Hlevski list za brojlerje (vodenje evidence brojlerjev, pogina, porabe krme, porabe vode, temperature in RVL v hlevu),
- P2-FarŠifA2-feb22 Deklaracije krmnih mešanic BRO-STARTER, BRO-GROVER, BRO-FINIŠER 1 in BRO-FINIŠER 2,
- P2-FarŠifA3-feb22 Navodilo za izvajanje svetlobnega programa Perutnine Ptuj,
- P2-FarŠifA4-feb22 Spisek GERK,
- P2-FarŠifA5-feb22 Pogodba Sklad kmetijskih Zemljišč in gozdov republike Slovenije,
- T31-FarŠif-feb22 – T31-1 Seznam stavb in T31-2 Seznam tehnoloških enot,
- P32-FarŠifA1-feb22 Območje urejanja prostora, namenska raba prostora,
- P32-FarŠifA2-feb22 Načrt naprave z označenimi deli naprave in transportne poti,
- P33- FarŠif-feb22 – tehnologija proizvodnje,
- P33-FarŠifA1-feb22 Varnostni list VIROCID,
- T33-FarŠif-feb22 – Tabela 33-1: nepremični motorji z notranjim izgorevanjem,
- P34-FarŠif-feb22 – skladiščenje, raba surovin in energentov,

- T34-FarŠif-feb22 – skladiščenje, raba surovin in energentov,
- P35-FarŠif-feb22 - hladilni sistemi, priprava vode in kotlovnice,
- T35-FarŠif-feb22 - Tabela 35-1: Hladilni sistemi, Tabela 35-2: Srednje kurilne naprave,
- P41-FarŠif-feb22 s prilogami - emisije v zrak s prilogami:
 - P41-FarŠifA1-feb22 Predlog programa prvih meritev in obratovalnega monitoringa emisije snovi v zrak iz Bio kmetije Šiftar – Rok Šiftar na lokaciji Peskovci, 9204 Gornji Petrovci (IVD Maribor, št. poročila CEVO-20122/2022, 14.02.2022);
 - P41-FarŠifA2-feb22 Program ukrepov preprečevanja in zmanjševanja emisije snovi v zrak (Komplast VDPV d.o.o., št. poročila SO 51/20-21NL, december 2020);
 - P41-FarŠifA3-feb22 Poročilo o občasnih meritvah emisije snovi v zrak (Komplast – VDPV d.o.o., št. poročila MO 45/21 – 31MJ, 14.5.2021);
 - Lokacija naprave z vrisanim odvodnikom se nahaja na načrtu P32-FarŠifA2-feb22 Načrt naprave z označenimi deli naprave in transportne poti,
- P42-FarŠif-feb22 - emisije v vode,
- T42-FarŠif-feb22 - Tabela 42-1: Iztoki in odtoki odpadnih vod, Tabela 42-2: Izvor odpadnih vod, uporabljeni materiali in tehnike čiščenja, Tabela 42-3: Vodna bilanca, Tabela 42-4: Lovilniki olj,
- P43-FarŠif-feb22 s prilogami - emisije hrupa s prilogami:
 - P43-FarŠifA1-feb22 – Ocena obremenjenosti okolja s hrupom, št. poročila SO 65/21- 21NL.v1, Komplast VDPV d.o.o., Brezovica, 20.12.2021, 22.2.2022,
 - P43-FarŠifA2-feb22 - Strokovna ocena in Poročilo o meritvah hrupa v okolju, št. poročila MO 54/21-21NL, Komplast VDPV d.o.o., Brezovica, 21.05.2021,
- P44-FarŠif-feb22 - ravnanje z odpadki s prilogami:
 - P44-FarŠifA1-feb22 – Načrt gospodarjenja z odpadki,
 - projekt PGD in PID (v elektronski obliki),
- P45-FarŠif-feb22 - Izredne razmere in nesreče,
- P45-FarŠifA1-feb22 Izkaz požarne varnosti,
- P51-FarŠif-feb22 - Stanje okolja na kraju naprave,
- P52 FarŠif-feb22 - Opredelitev pomembnih vplivov emisij na okolje,
- P53-FarŠif-feb22 - Elaborat o določitvi vplivnega območja naprave,
- P54-FarŠif-feb22 Ocena možnosti onesnaženja tal in podzemne vode, št.: 900122-avl, februar 2022, izdelal E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana.

K dopolnitvi vloge z dne 13. 6. 2022 in 14. 6. 2022 je bilo priloženo:

- dopis – dopolnitev jun22,
- P2-FarŠif-jun22,
- P2-FarŠifA5-feb22 Pogodbe, z naslednjimi prilogami:
 - Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS,
 - Zlatko Kandal, Vučja Gomila 22, 9208 Fokovci,
 - Roman Časar, Mlajtinci 37, 9226 Moravske Toplice,
 - Kamila Međimorec, Gorička ulica 79, Černelavci, 9000 Murska Sobota,
 - Črt Šiftar, Ivanocijevo naselje 23, 9000 Murska Sobota,
 - Izjava upravljavca o gnojenju z dne 31. 1. 2022,
- P2-FarŠifA6-jun22 Načrt za izredne razmere,
- P2-FarŠifA7-jun22 primeri gnojilnih načrtov,
- T31-FarŠif-jun22,
- P33-FarŠif-jun22,
- P34-FarŠif-jun22,
- P41-FarŠif-jun22,
- P41-FarŠifA1-jun22 Predlog programa prvih meritev in obratovalnega monitoringa emisije snovi v zrak iz BIO kmetije Šiftar – Rok Šiftar na lokaciji Peskovci, 9204 Gornji Petrovci (IVD Maribor, št. poročila CEVO-20122/2022-P1, 14.02.2022, dopolnjeno 24.05.2022),

- P41-FarŠifA2-jun22 Program ukrepov preprečevanja in zmanjševanja emisije snovi v zrak (Komplast VDPV d.o.o., št. poročila SO 51/20-21NL.v2, december 2020, maj 2022),
- P41-FarŠifA4-jun22 Specifikacija diesel agregata,
- T41-FarŠif-jun22,
- P43-FarŠifA1-jun22 Prenovljena Ocena obremenjenosti okolja s hrupom (št. poročila SO 65/21- 21NL.v2, Komplast VDPV d.o.o., Brezovica, 20.12.2021, 22.2.2022, 30.5.2022),
- P44-FarŠif-jun22,
- P53-FarŠif-jun22 Elaborat o določitvi vplivnega območja,
- P54-FarŠif-jun22, Ocena možnosti onesnaženja tal in podzemne vode, dopolnitev,
- Načrt objekta E.

K dopolnitvi vloge z dne 2. 8. 2022 je bilo priloženo:

- P54-FarŠif-avg22 Ocena možnosti onesnaženja tal in podzemne vode, št.: 900122-avl, februar 2022, dopolnitev 1. 6. 2022, 1. 8. 2022, izdelal E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana.

3.2 Dejavnost in zmogljivost naprave

Ministrstvo je na podlagi vloge ugotovilo, da je naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja naprava, ki se skladno s prilogo 1 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega razvršča med naprave, v kateri se izvaja dejavnost intenzivna reja piščancev brojlerjev s proizvodno zmogljivostjo 83.800 mest z oznako vrste dejavnosti 6.6.a.

Za to vrsto naprav je določen prag proizvodne zmogljivosti več kot 40.000 mest za perutnino, zato se naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja šteje za napravo, ki lahko povzroča onesnaževanje okolja večjega obsega.

3.3 Značilnosti območja naprave

Naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja se nahaja v kraju Peskovci, 9203 Gornji Petrovci. Naprava leži na zemljišču v k.o. 16 Peskovci s parc. št. 2570/2 v občini Gornji Petrovci. Lastnik zemljišča, na kateremu se naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja nahaja, in lastnik naprave je upravljavec sam.

Upravljavec na kraju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ne upravlja z drugo napravo ali obratom, ki bi imela s to napravo skupne objekte ali naprave za odvajanje emisij ali ravnanje z odpadki.

Naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja se nahaja izven strnjenegega naselja Peskovci v Občini Gornji Petrovci. Leži na Goričkem, na skrajnem SV Slovenije. Naprava leži južno od naselja Peskovci na ravninskem delu. Lokacija naprave je severno omejena s Peskovskim potokom, južno od lokacije pa je območje gozda. S, V in Z od naprave so v večini njive in travniki. S od naprave je regionalna cesta Murska Sobota – Hodoš med vasmi Gornji Petrovci in Šalovci. Najbližji stanovanjski objekti so S od naprave na oddaljenosti cca 150 m od hlevov oziroma najmanj 140 m od severnega roba območja naprave oz. parcele 2570/2 k.o. Peskovci. Najbližji stanovanjski objekti so na naslovih Peskovci 20, Peskovci 21, Peskovci 23 in Peskovci 30. Severno, zahodno in jugozahodno se nahaja nekaj kmetijskih objektov in počitniški objekt Peskovci 22, ki je v lasti upravljavca naprave, ki pa z obravnavano napravo ni povezan.

Območje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja je na osnovi določil 3. člena Uredbe o kakovosti zunanjega zraka (Uradni list RS, št. 9/11, 8/15, 66/18 in 44/22 – ZVO-2) in 5. člena Odredbe o določitvi območja in razvrstitvi območij, aglomeracij in podobmočij glede na

onesnaženost zunanjega zraka (Uradni list RS, št. 38/17, 3/20, 152/20, 203/21 in 44/22 – ZVO-2) razvrščeno v območje, kjer je določena II. stopnja onesnaženosti zraka.

Naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja se nahaja znotraj državnega zavarovanega območja Krajinski Park Goričko; območij Natura 2000, in sicer SPA Goričko (ID SI5000009) in SAC Goričko (ID SI3000221); ekološko pomembnega območja (EPO) Goričko (ID 41300).

V oddaljenosti 13 m od naprave se nahaja naravna vrednota državnega pomena Peskovski potok (ID 7516).

Na obravnavani lokaciji ni registriranih enot (objektov ali območij) nepremične kulturne dediščine.

Lokacija naprave se nahaja izven vodovarstvenih območij, nahaja pa se znotraj območja zelo redkih (katastrofalnih) poplav in erozijsko ogroženega območja. V neposredni bližini naprave teče Peskovski potok, vodotok 2. reda.

Območje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja se v skladu s 4. členom Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 43/18, 59/19 in 44/22 – ZVO-2) razvršča v območje IV. stopnje varstva pred hrupom, medtem ko so stavbe z varovanimi prostori, kjer se ocenjujejo kazalci hrupa, ki ga povzroča obratovanje naprave, uvrščene v območje III. stopnje varstva pred hrupom.

Iz Elaborata o določitvi vplivnega območja izhaja, da je vplivno območje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja, kjer je mogoče pričakovati, da bo obratovanje naprave povzročilo obremenitev okolja, ki lahko vpliva na zdravje in premoženje ljudi, omejeno na zemljišče v k.o. 16 Peskovci s parc. št. 2570/2.

Za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja je bilo izdano okoljevarstveno soglasje št. 35402-64/2016-28 z dne 14. 11. 2017. V skladu z drugim odstavkom 72. člena ZVO-1 mora ministrstvo v primeru, da je bilo za napravo, ki je predmet dovoljenja, predhodno pridobljeno okoljevarstveno soglasje, pri odločitvi o okoljevarstvenem dovoljenju upoštevati tudi podatke in informacije iz poročila o vplivih naprave na okolje ter pogoje, določene v okoljevarstvenem soglasju.

3.4 Opis tehnološkega postopka

V napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja se izvaja dejavnost intenzivne reje perutnine (piščanci brojlerji) s proizvodno zmogljivostjo 83.800 mest. Naprava obsega štiri hleve s sistemom reje na globokem nastilju in prisilnim prezračevanjem – hlev A (N1) s proizvodno zmogljivostjo 17.300 mest, hlev B (N2) s proizvodno zmogljivostjo 17.300 mest, hlev D (N3) s proizvodno zmogljivostjo 24.600 mest, hlev F (N4) s proizvodno zmogljivostjo 24.600 mest, kotlovnica (objekt C; N5), pomični diesel agregat (N6) in skladiščni objekt E (skladišče za gnoj; SkO1). Naprava ima osem silosov (Sil1-Sil8), ki se nahajajo ob hlevih: Sil1 in Sil2 ob hlevu A (N1), Sil3 in Sil4 ob hlevu B (N2), Sil5 in Sil6 ob hlevu D (N3) ter Sil7 in Sil8 ob hlevu F (N4). Letna zmogljivost hlevov znaša največ 7 turnusov letno (vsak vzrejni turnus traja cca 42 dni, nato sledi 10 - 14 dni počitka hleva). Obratovalni čas farme znaša 24 ur na dan, 7 dni v tednu.

Hlevi (N1-N4) so zasnovani kot enoladijske hale etažnosti P, pravokotnega tlorisa. Vsi hlevi imajo predprostor (tehnični prostor), kjer se nahaja krmilna tehnika in dezobariera z razkužilom. Streha je enostavna dvokapnica, krita z valovito kritino v naklonu 17°. Objekti so priključeni na elektriko in vodovod. Ob vsakem objektu so jaški za zbiranje odpadne pralne vode, ki vodijo do zbiralnika za pralno odpadno vodo (Rez1). Prav tako se ob vsakem hlevu (N1-N4) nahajata dva silosa za krmo (Sil1-Sil8).

Hlevi z okolico in vsa pripadajoča oprema morajo biti predhodno očiščeni, oprani in razkuženi, primerno nastlani in temperirani. Pred vhljevitvijo živali se po celotni talni površini enakomerno razsuje nastilj. Kot nastilj se uporablja slama. Stelja (slama) se na lokacijo naprave pripelje v času, ko se hleve pripravlja na ponovno vhljevitev. Pripelje se jo v obliki bal in se jo razgrne po tleh hlevov. Tekom enega cikla vzreje se porabi od 2 - 2,5 kg/m² nastilja. Za vse štiri hleve je to ca. 17 ton nastilja oz. 120 t na leto.

Na lokacijo se pripelje en dan stare piščance. Pred dostavo piščancev se preveri funkcionalnost opreme (krmilni sistem, napajalni sistem, gretje, ventilacijo, razsvetljava). V odvisnosti od letnega časa in zunanjih temperatur se začne z ogrevanjem objekta - pozimi že dan pred vhljevljanjem, da se tudi nastilj in sama zgradba segrejeta na primerno temperaturo.

Farmo oskrbuje z dan starimi piščanci brojlerji kot tudi s krmo Perutnina Ptuj d.o.o.. Pitanje piščancev brojlerjev traja predvidoma 42 dni – en turnus, nakar se živali oddajo v zakol. Hlevi in oprema se najprej suho očistijo, potem operejo in razkužijo z zamegljevanjem. Sledi biološki počitek hlevov do naslednjega turnusa 10 - 14 dni. Večkrat dnevno se odstranjuje poginule živali, ki se jih zbira v biološko razgradljivih vrečah. Vreče se do odvoza hranijo v zamrzovalniku (SkO2), ki se nahaja v prizidku ob hlevu B (N2). Za odvoz mrtvih živali 2-3 x tedensko poskrbi Veterinarsko higienska služba Nacionalnega veterinarskega inštituta Veterinarske fakultete.

Osvetljevanje poteka s svetlobnim programom, ki ga vodi regulacijska ura. Osvetlitev v hlevu je najmanj 20 lux. Regulacijska ura sledi svetlobnemu programu, ki predpisuje za piščance od 1. – 7. dneva starosti 23-urno umetno osvetljenost (1 ura teme), od 8. dneva do 3 dni pred zaključkom turnusa pa 18 urno umetno osvetljenost (6 ur teme). Zadnje tri dni pred koncem turnusa se zagotavlja 23-urna umetna osvetljenost (1 ura teme). Svetlobni program v objektih regulira računalnik. Upravljevec sledi protokolu svetlobnega programa, ki ga določi Perutnina Ptuj d.o.o.

Piščancem je zagotovljeno dovolj krmilnega prostora, in sicer do 50 živali na krmilnik ter 12 živali na »nopl« napajalni sistem s kapalkami.

Krmo se za potrebe farme kupuje pri dobavitelju Perutnina Ptuj PC Krmila. Krma je peletirana v obliki drobljenca ali peletov. Uporabljajo se štiri mešanice krmil Bro-Starter, Bro-Grover, Bro-Finišer 1 in Bro-Finišer 2. Za krmljenje se uporabljajo krmne mešanice, ki se skladiščijo v 8 silosih (Sil1 – Sil8), ki se nahajajo ob hlevih, in sicer Bro-Starter (Sil1, Sil3, Sil5, Sil7), Bro-Grover (Sil1, Sil3, Sil5, Sil7), Bro-Finišer 1 (Sil1, Sil3, Sil5, Sil7), Bro-Finišer 2 (Sil2, Sil4, Sil6, Sil8).

Brojlerji za normalen razvoj potrebujejo zadosten delež aminokislin. Prehranski kalcij in fosfor sta nujno potrebna za normalen razvoj skeleta. Z dodajanjem encimov (fitaza) v krmo izboljšujemo izkoristek fosforja. Tudi drugi mineralni elementi in elementi v sledovih so nujni pri intenzivni reji perutnine: Na, K, Cl, I, Fe, Cu, Mn, Se in Zn. Krma za brojlerje mora vsebovati esencialne aminokisliline: lizin, metionin, arginin ... Cistin ni esencialna aminokislina, vendar je nujno potrebna za sintezo metionina. V največjem deležu se v krmi za brojlerje pojavljata metionin in lizin. V krmo se antibiotiki ne dodajajo, njihovo vlogo občasno, po potrebi, nadomeščajo drugi dodatki (organske kisline, encimi, probiotiki, prebiotiki, simbiotiki...). Krmilni sistem je opremljen s sondami, ki avtomatsko regulirajo polnjenje krmilnikov. Rob krmilnika mora biti v višini hrbta piščanca. Količino krme v krmilniku lahko poljubno uravnavamo s stopnjami. Računalniško voden krmilni sistem omogoča avtomatsko razdeljevanje pravilno sestavljenih krmnih mešanic v potrebnih intervalih.

Krma, ki jo proizvajajo v Perutnini Ptuj PC Krmila je peletirana v obliki drobljenca ali peletov. Do hleva se transportira s kamionom in se jo tam s pnevmatskim transportom izprazni v ustrezen silos ob hlevu. Silosi so vertikalni in imajo ustrezno zračenje (oddušnik). Njihov transportni sistem omogoča enakomeren transport krme iz silosa v vzrejni prostor. Posamezen silos (Sil1-Sil8) ima nazivno kapaciteto 31 m³, oziroma delovno kapaciteto 25 m³, kar ustreza skladiščenju 16,5 t krme.

Letna poraba krme se ocenjuje na 2.163 ton (7 turnusov po 309 t na turnus v vseh hlevih). Na izkoristek krme imajo velik vpliv sistem reje, klima v hlevu in zdravstveni status perutnine. Pitanje brojlerjev traja predvidoma 42 dni – t.i. turnus. Po vsaki zaključeni reji se odda vse brojlerje v zakol. Hlev in opremo se očisti, opere, razkuži in po biološkem počitku ponovno pripravi za vhlevitev novih živali.

Za pitje se uporablja kapljični »nipl« napajalni sistem s kapalkami. Pri »nipl« napajalnem sistemu se preverja pritisk vode v sistemu in skrbi, da se vzporedno z rastjo piščancev dviguje sistem. Voda mora biti sveža ter neoporečna. V vseh objektih se uporablja »nipl« napajalni sistem in dozatorje za avtomatsko doziranje zdravil in vitaminov, ki jih po potrebi odredi veterinar, v vodo. Pri vsakem hlevu so nameščeni merilniki pretoka vode - vodi se lastna evidenca porabe vode. Letna poraba vode za potrebe pitja živali je ocenjena na 3.500 m³.

Ventilacija v hlevih se prilagaja glede na potrebe živali v določeni starosti in v določenem letnem času. Vsa ventilacija, ogrevanje in hlajenje je nadzorovano preko računalnika in senzorjev. V vsakem objektu so senzori temperature, zračne vlage in CO₂. Vse nepravilnosti so preko alarmnega sistema vezane na telefon. Hleva A in B (N1 in N2) imata 4 stropne in 9 tunelskih ventilatorjev, hleva D in F (N3 in N4) pa 6 stropnih in 12 tunelskih ventilatorjev. Zračne lopute na objektu se odpirajo avtomatsko (računalniško) glede na delovanje moči ventilatorjev, s čimer uravnavajo potrebo po svežem zraku. Za razliko od stropnih ventilatorjev, tunelski obratujejo le pri višjih zunanjih temperaturah, ko je potreba po močnem prezračevanju večja (ca 90 dni na leto).

Ogrevanje hlevov: ob vhlevitvi en dan starih brojlerjev je temperatura cca. 30°C. S starostjo brojlerjev se temperatura postopno znižuje do temperature 21°C. Ogrevanje je v hlevih urejeno tako, da so objekti opremljeni z izmenjevalci toplega zraka, ki prejemajo energijo preko toplovoda iz kotlovnice (objekt C; N5, Z1) in jo preko difuzorjev enakomerno razpihujejo po objektih. Regulacija temperature v objektih je avtomatska.

Poleti se zrak v hlevih (N1-N4) hladi preko satovja, ki se nahaja na stenah objektov in je z notranje strani objekta pokrito z loputo. Hlajenje poteka tako, da hladna voda teče od zgoraj navzdol po satovju. Zrak, ki pride v objekt, voda ohladi, ventilatorji pa usmerijo hladen zrak po notranjem delu prostora. Piščancev se z namenom ohlajanja ne prši z meglico.

Gnoj, pomešan s steljo, ostane v hlevu, dokler so tam brojlerji. Ko se brojlerji oddajo v zakol in je objekt prazen, se prične s čiščenjem. Gnoj se odstrani iz hlevov, kar se izvede strojno, in se ga takoj odvaža na kmetijske površine, ki so v lasti upravljavca, družinskih članov, in ki jih ima najete pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov RS. Okvirna letna količina gnoja znaša 994 m³ (518 ton). V času, ko so tla zmrznjena in pokrita s snegom, se gnoj skladišči v skladiščnem objektu E – skladišče za gnoj (SkO1). Objekt je tlorisne velikosti na stiku z zemljiščem 12,46 m x 72,30 m in največje višine 7,97 m. Objekt je izveden v polzaprti izvedbi, in sicer je zaprt s treh strani, s sprednje strani pa je, zaradi lažje manipulacije, odprt. Odprti del objekta je obrnjen stran od stanovanjskih objektov. Gnoj se skladišči v razsutem stanju na betonskih tleh. V objektu se skladišči le količina nastalega gnoja enega turnusa (74 t) na leto, in sicer v zimskem obdobju, ko je aplikacija na kmetijska zemljišča prepovedana. Gnojenje se izvaja skladno s pridobljenim okoljevarstvenim soglasjem št. 35402-64/2016-28 z dne 14. 11. 2017 in mnenjem ZRSVN (št. 4-II-780- O-17/JS, z dne 9. 8. 2017), in sicer le na njivskih površinah. Rztresanje gnoja se izvaja tudi na kmetijskih zemljiščih, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju (na območju II. in III. varstvenega režima), določenim z občinskim pravnim aktom (Odlok o zavarovanju vodnih virov Črnske meje, Krog in Fazanerija (Uradni list RS, št. 34/2000) in Pravilnik gospodarjenja na kmetijskih zemljiščih, kmetijah in posestvih na vodovarstvenem območju Črnske meje, Krog in Fazanerija (Uradni list RS, št. 47/2000)). Odvoz in rztresanje gnoja na kmetijska zemljišča poteka skladno z zgornjim Odlokom in Pravilnikom ter z gnojilnimi načrti.

Upravljavec ima na razpolago večjo količino kmetijskih zemljišč, kot je potreba za raztros letne količine nastalega gnoja. Velikost kmetijskih zemljišč, potrebnih za raztros 518 t gnoja (letna količina nastalega gnoja) je 46 ha, ki jih ima upravljavec zagotovljene kot lastnik kmetijskih zemljišč in preko pogodb:

- Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS - 39,4746 ha zemljišč v zakupu,
- Zlatko Kandal, Vučja Gomila 22, 9208 Fokovci, 1,839 ha v najemu,
- Roman Časar, Mlajtinci 37, 9226 Moravske Toplice, oddaja 110 t gnoja letno,
- Kamila Međimorec, Gorička ulica 79, Černelavci, 9000 Murska Sobota, 3,156 ha v najemu,
- Črt Šiftar, Ivanocijevo naselje 23, 9000 Murska Sobota, 7,03 ha v najemu.

Po zaključku reje se prične postopek odstranitve opreme oz. se le-to dvigne pod strop, odstrani se gnoj in sledi mehansko čiščenje. Po mehanskem čiščenju se hlevi očistijo še z vodo z visokotlačnim čistilcem. Na enak način se pere tudi oprema. Pri tem se detergenti ne uporabljajo. V hlevih je urejen zajem odpadnih pralnih vod, ki odtečejo v zbirne jaške in v zbiralnik odpadne pralne vode (Rez1, SkRO1). Zbiralnik (Rez1) je izveden podzemno in vodotesno in ima kapaciteto 50 m³, kar zadošča za 6 mesečno količino odpadne pralne vode oziroma za 3 turnuse. Odpadne pralne vode se odpelje na njive kot gnojilo. Silose za krmo (Sil1 - Sil8) se čisti 1x letno (suho čiščenje silosov). Po čiščenju se hlev razkuži s pršenjem oz. meglico po notranjosti hleva. Uporabljajo se biorazgradljiva razkužila (npr. Virocid), ki se na farmi ne skladiščijo v večji količini. Nabavi se jih ob koncu turnusa, po čiščenju hlevov. Po razkuževanju sledi biološki počitek hleva, ki traja 10-14 dni. Po zaključku biološkega počitka je hlev ponovno pripravljen za pričetek nastiljanja in vhlavitve. Letno nastane ca. 98 m³ odpadne vode od pranja hlevov. Okvirna letna poraba vode iz javnega vodovoda za napajanje živali, pranje hlevov in redčenje razkužila znaša ca. 3.607 m³.

V primeru izpada zunanjega električnega napajanja upravljavec zagotavlja pomični diesel agregat (N6) iz bližnje lokacije (TMn=185836, TMe=595291). Delovanje agregata se preverja tedensko, skupaj do 3 ure/leto, na območju izven lokacije naprave.

Na območju naprave ni stalno prisotnih premičnih delovnih strojev (npr. traktorji), ti se na lokacijo pripeljejo po potrebi, ob zaključku posameznega turnusa ob praznjenju gnoja iz hlevov. Na farmi zato tudi ni prisotno dizelsko pogonsko gorivo za delovne stroje.

Poraba električne energije je odvisna od letnega časa, števila in starosti živali, klime v hlevu in krme. Največja poraba električne energije je v poletnih mesecih, v zimskih je manjša. Poraba je zelo odvisna od delovanja ventilatorjev, saj v poletnih mesecih deluje z maksimalno kapaciteto in močjo. Ocenjena letna poraba električne energije je 30.000 kWh.

Skladišče lesnih sekancev (Sk1) se nahaja v zaprtem objektu kotlovnice (N5) – objekt C, zmogljivosti 42 t. Sekanci, ki se uporabljajo kot gorivo za ogrevanje hlevov, se v objektu skladiščijo na betonskih tleh v razsutem stanju.

Za ogrevanje hlevov je v objektu C postavljena kotlovnica (N5, Z1) z malo kurilno napravo tipa RK 600-0 (proizvajalec WV TERM d.o.o., leto izdelave: 2018) na biomaso - lesni sekanci, vhodne toplotne moči 900 kW oz. nazivne toplotne moči 490 kW. Kurilna naprava obratuje ca. 10 dni na turnus, 24 h na dan, 7 turnusov letno – skupaj do 1.632 ur na leto. Poraba sekancev je do 125 ton sekancev z nasipno gostoto 250 kg/m³ oz. 500 m³ sekancev/leto. Prenosni medij je voda, ki se po dveh ceveh steka do grelcev, ki se nahajajo v hlevih (N1 - N4). Kotel je opremljen s ciklonom dimnih plinov. Odvod iz ciklona je izveden v dimnik (Z1). V hlevih so za ogrevanje prostora nameščeni stropni toplozračni grelniki, preko katerih se vpahuje topel zrak.

Skladišče za odpadna živalska tkiva (SkO2) se nahaja v prizidku hleva B (N2), tu se skladišči tudi odpadna embalaža od pripravkov za razkuževanje hlevov (št. odpadka 15 01 02). Tla skladišča

so utrjena (asfaltirana). Odpadna živalska tkiva se skladiščijo v zamrzovalni omari v biorazgradljivih vrečah. Občasno se zamrzovalna omara odtali in takrat se jo poškropi z razkužilom v pršilu in obriše. Odpadna embalaža od pripravkov za razkuževanje hlevov se skladišči v 60 l plastični vreči.

3.5 Opis virov emisij snovi v okolje in ravnanja z odpadki

Emisije v zrak

Pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja nastajajo razpršene emisije snovi v zrak iz vzrejnih objektov – hlevov (N1 do N4) zaradi metabolizma živali in gnoja, pomešanega z nastiljem. Pri vzreji brojlerjev nastajajo emisije v zrak iz hlevov, in sicer so to v pretežni meri amoniak, prah in vonjave. Izvaja se prisilno prezračevanje hlevov ter vzdržuje ugodna klima (temperatura, vlažnost zraka kontrolirana s senzorji), kar povzroča nižje koncentracije amoniaka (spremljanje klimatskih pogojev je računalniško in avtomatsko). Gnoj se po vsakem turnusu odstranjuje ali se ga skladišči. Gnoj se uporablja za gnojenje kmetijskih površin, ki so v lasti upravljavca ali njegovih družinskih članov in na zemljiščih, ki jih ima upravljavec najete, kjer se ga zaorje.

Suhi gnoj se skladišči le izjemoma v skladišču (objekt E) v zimskem turnusu, ko so tla zmrznjena ali pokrita s snegom oziroma ko to ni mogoče, da se ga odpelje takoj na njive in sicer v razsutem stanju na betonskih tleh, brez izcejanja.

Na emisije snovi v zrak iz hlevov vplivajo načrt hleva (vrsta in način reje), hlevska oprema z ogrevanjem in ventilacijskim sistemom, količina in kvaliteta gnoja, vrsta nastilja in krme, napajalni sistem, število živali in tehnike za preprečevanje in zmanjševanje teh emisij.

Za ogrevanje hlevov (N1-N4) se uporablja kotlovnica (N5) na biomaso (lesni sekanci) moči 490 kW, ki se nahaja v objektu C. V istem objektu se nahaja tudi skladišče lesnih sekancev na betonskih tleh, ki je zaprto s treh strani. Za ogrevanje hlevov in za uravnavanje vlage v toplejših mesecih se letno porabi približno 125 t sekancev. Prenosni medij je voda, ki se po dveh ceveh steka do grelcev, ki se nahajajo v hlevih. Kotel je opremljen s ciklonom dimnih plinov z odvodnikom v dimnik (Z1) in po svoji moči spada med male kurilne naprave.

Za nastilj se uporablja slama, ki se jo sproti razgrne po tleh hlevov.

Silos se polnijo brez možnosti iztresanja krme in prašenja v okolje. Iz silosov surovin se krma polni v silose ob hlevih avtomatsko po transportnem traku. Krma se v hlevih dozira avtomatsko računalniško podprto in optimizirano brez možnosti iztresanja.

Upravljavec za zmanjševanje emisije snovi v zrak uporablja različne tehnike, med drugim tudi tehniko razprševanja vodne meglice, kjer voda pod visokim tlakom prši iz šob, da nastanejo drobne kapljice, ki absorbirajo toploto in pod vplivom težnosti padajo na tla, pri čemer namočijo prašne delce, ki tako postanejo dovolj težki, da prav tako padejo na tla.

Emisije v vode

Na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja, pri reji piščancev brojlerjev, ne nastajajo industrijske odpadne vode ali onesnažene padavinske odpadne vode. V hlevih je urejen zajem odpadnih pralnih vod, ki odtečejo v zbirne jaške in od tam v zbiralnik odpadne pralne vode (Rez1). Zbiralnik (Rez1) je izveden podzemno in vodotesno in ima kapaciteto 50 m³. Dimenzioniran je za količino odpadne pralne vode, ki nastane v 6 mesecih (42 m³), tam se skladišči preko zimskega obdobja, ko je odpadno pralno vodo prepovedano aplicirati na kmetijska zemljišča. Zbiralnik (Rez1) je namenjen le za odpadno pralno vodo. Polni se ob pranju hlevov in se po pranju hlevov sprazni – odpadna pralna voda se prečrpa v cisterno in se odpelje na njive.

Zamrzovalne omare za kadavre se ne pere, občasno se jo odtali in razkuži.

Komunalnih odpadnih vod v sklopu naprave ni, nastajajo le v okviru domačije, ki se nahaja ob farmi, kar pa ni del naprave. Na lokaciji naprave se v predprostoru hlevov ne nahajajo umivalniki za pranje rok. Roke se pred vstopom v hlev razkužujejo z razkužili.

Letno nastane ca. 98 m³ odpadne vode od pranja hlevov. Odpadne pralne vode se po pranju hlevov s črpalko prečrpajo v cisterno in se odpeljejo na kmetijske površine, ki so v lasti upravljavca, družinskih članov, ali ki jih ima najete pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov RS, kjer se uporabijo za namakanje.

Odvajanje padavinskih odpadnih vod iz utrjenih manipulativnih ter transportnih površin je urejeno preko lovilnika olj (LO1), skladnega s standardom SIST EN 858-2, v ponikanje.

Padavinske odpadne vode s streh odteka preko horizontalnih žlebov v vertikalne strešne odtokove in naprej v razpršeno ponikanje po okoliških zelenih površinah.

V kotlovnici je urejeno dvocevno ogrevanje s toplovodnimi grelniki s temperaturnim režimom 70/50°C in talno ogrevanje na delu hleva s temperaturnim režimom 43/33 °C, v tem primeru 3. člen Uredbe o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz naprav za hlajenje ter naprav za proizvodnjo pare in vroče vode (Uradni list RS, št. 28/00, 41/04 – ZVO-1 in 44/22 – ZVO-2) za upravljavca ni relevanten.

Glavni viri emisij hrupa na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja so:

- ventilatorji za prezračevanje hlevov – strešni in zidni, 62 kosov (Lw = 87 dB) in toplotni izmenjevalniki z režimom obratovanja 24 ur na dan (efektivno s polno močjo 1/3 časa), 7 turnusov po 42 dni = 294 dni;
- delovni stroji – kompresor, 2 traktorja, teleskopski nakladalec na kolesih (Lw = 98 dB), do 2 uri na dan, 7 turnusov – 294 delovnih dni na leto.

Zidni tunelski ventilatorji na hlevih obratujejo le pri višjih zunanjih temperaturah, ko je potrebno bolj intenzivno prezračevanje. Naprava sicer obratuje 24 ur na dan, vendar je delovanje virov emisij hrupa v večernem in nočnem času zmanjšano, ker so takrat potrebe manjše. Prevozi, uporaba premičnih delovnih strojev in hrupnejša dela (čiščenje hlevov, prevozi gnoja in odpadne vode od pranja hlevov) se izvajajo le v dnevnem času med 6. in 18. uro.

Ravnanje z odpadki

V postopek reje piščancev brojlerjev na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja odpadki ne vstopajo niti se na obravnavanem območju ne obdelujejo. Odpadki, ki nastajajo na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja, so plastični odpadki in odpadki zaradi pogina piščancev. Poleg navedenega nastajajo v okviru dejavnosti tudi gnoj in vode od pranja hlevov, ki pa jih zaradi nadaljnjega ravnanja ne obravnavamo kot odpadek.

Na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja nastaja gnoj z nastiljem in odpadne pralne vode (od čiščenja hlevov), ki se na lokaciji skladiščijo, ter se odpeljejo na kmetijska zemljišča.

Gnoj se na lokaciji naprave skladišči v objektu E – skladišče gnoja (SkO1). Neto tlorisna površina objekta E je 863,27 m². Kapaciteta celotnega skladišča je 1.000 t, pri čemer se za skladiščenje gnoja uporablja le del skladišča. Skladišče gnoja je izvedeno v pol zaprti izvedbi, in sicer je zaprt s treh strani, s sprednje strani pa je, zaradi lažje manipulacije, odprt. Tla so v betonski izvedbi; drenažnega sistema in zbiralnika za odtekle tekočino ni, ker je piščančji gnoj suh in se ne izceja. Večino leta se gnoj takoj odpelje na kmetijska zemljišča, kjer se ga zaorje. V hladnejših mesecih leta, ko je aplikacija na kmetijske površine prepovedana, se gnoj skladišči v skladiščnem objektu E (SkO1), v razsutem stanju na betonskih tleh. V enem turnusu v vseh štirih hlevih (N1 - N4) nastane 74 t gnoja. V celotnem letu nastane 518 t (994 m³) gnoja, ki se ga takrat, ko je gnojenje dovoljeno, sproti odvaža na raztros po kmetijskih zemljiščih, sicer se ga skladišči. Poleg gnoja se v objektu E, vendar ne na površini za skladiščenje gnoja, pod isto streho začasno hranijo tudi mehanizacija ali slama (nastilj).

Upravljavec ima na razpolago zadostno površino kmetijskih zemljišč, na katerih uporabi celotno količino nastalega gnoja. Velikost kmetijskih zemljišč, potrebnih za raztros 518 t gnoja (letna količina nastalega gnoja) je 46 ha, ki jih ima upravljavec zagotovljene kot lastnik kmetijskih zemljišč in preko pogodb. Upravljavec ima za gnojenje izdelan gnojilni načrt.

Odpadki, ki nastajajo pri reji piščancev brojlerjev zaradi pogina (stranski živalski proizvod), se začasno skladiščijo na lokaciji naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja v zamrzovalni omari v biorazgradljivih vrečah (SkO2). Zamrzovalna omara je tesno zaprta, občasno se jo razkuži. Skladišče za odpadna živalska tkiva SkO2 se nahaja v prizidku hleva B (N2). Tla skladišča so utrjena – asfaltirana. Ocenjena letna količina oddanih poginulih živali je 8,5 ton. Odpadna živalska tkiva prevzame pooblaščen javna veterinarsko-higienska služba.

Embalaža od razkužil se izprazni do konca, preden se jo zavrže, zato v odpadni embalaži ni več tekočih ostankov razkužila. Upravljavec odpadke predaja Perutninarski zadrugi Ptuj, ki zanj izvaja vodenje evidenc o odpadkih, oddanih v nadaljnje ravnanje drugim osebam v RS z navedbo postopka obdelave, kraja obdelave in izvajalca obdelave, ter zagotavlja, da pošiljko odpadkov, ki jo odda zbiralcu ali obdelovalcu, spremlja evidenčni list. Odpadek ima št. odpadka 15 01 02 - plastična embalaža. Letno nastane 20 kg plastične embalaže. Odpadek se do predaje Perutninarski zadrugi Ptuj zbira in začasno skladišči v 60 l plastični vreči pod nadstrešnico ob hlevu B na utrjeni površini (SkO2), lokacija začasnega skladišča odpadka je označena s številko in vrsto odpadka.

Mešani komunalni odpadki (20 03 01) na lokaciji naprave ne nastajajo.

Upravljavec je k vlogi predložil Oceno možnosti onesnaženja tal in podzemne vode, št. 900122-avl, februar 2022, dopolnitev 1. 6. 2022 in 1. 8. 2022, ki jo je izdelal E-NET OKOLJE d.o.o., na podlagi drugega odstavka 22. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega. Iz Ocene možnosti onesnaženja tal in podzemne vode, ki jo je naslovni organ v točki 6.1. izreka tega dovoljenja potrdil, izhaja, da se na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja nahajajo nevarne snovi iz priloge 3 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, in se uporabljajo v napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja, ter ne presegajo praga letne prisotnosti iz priloge 3 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

Na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja se kot nevarne in zadevne nevarne snovi uporabljajo dezinfekcijsko sredstvo Virocid (H226, H302, H312, H314, H317, H332, H334, H400), in dizelsko gorivo (H226, H304, H315, H332, H351, H373, H411).

Dizelsko gorivo se uporablja za delovne stroje in pomični diesel agregat, ki se nahaja v neprepustnem standardnem ohišju, ki bi v primeru puščanja rezervoarja, razlito gorivo zadržal (integriran lovilni sistem). Za pogon traktorjev in diesel agregata se dizelskega goriva ne skladišči. Diesel agregat se uporablja v primeru izpada električne energije.

Razkužilo Virocid je biocidni proizvod, ki se uporablja za razkuževanje hlevov. Po končanem vzrejnem ciklu je potrebno hleve (N1-N4) očistiti in razkužiti za pripravo na nov cikel. To se izvede v obdobju biološkega počitka hleva, ki traja 10-14 dni. Na dan, ko je planirano razkuževanje posameznega hleva, se na Perutninarski zadrugi Ptuj prevzame razkužilo. Na lokacijo se dostavi točno toliko kot je potrebno za razkuževanje določenega števila hlevov v tistem dnevu. Na ta način se vsa dobavljena količina razkužila takoj uporabi in se na lokaciji ne skladišči. Za enkratno razkuževanje vsakega od hlevov A (N1) in B (N2) se potrebuje 15 l razkužila, za enkratno razkuževanje vsakega od hlevov D (N3) in F (N4) pa 18 l razkužila. Skupaj za vse hleve po zaključku enega turnusa 66 l. Potrebno količino razkužila za enkratno uporabo se po asfaltiranih površinah, ki imajo izvedene robnike, pripelje do hlevov. Posoda z razkužilom se vzame iz

avtomobila in se jo odnese do mesta uporabe, v hlev. Pot poteka po asfaltiranih manipulativnih površinah z robniki. Pred rokovanjem z razkužilom so delavci seznanjeni z varnostnim listom uporabljenega razkužila, pravilnim postopkom uporabe in ukrepi ob morebitnih nesrečah. Pri uporabi razkužila imajo delavci zaščitno obutev, obleko in rokavice, ki nudijo ustrezno zaščito pred uporabljeno snovjo. Oči, usta in dihalna so zaščiteni s celoobrazno masko z ustreznimi dvojnimi filtri, ki ščitijo pred plini, hlapi in delci. Objekti se razkužujejo s tehniko zamegljevanja. Objekt se na razkuževanje pripravi tako, da se zaprejo vsi ventilatorji, vrata in odprtine z namenom preprečiti uhajanje meglice iz objekta. V predprostoru samega objekta hleva se pripravi potrebno količino delovne mešanice v razmerju 1 : 20 (razkužilo : voda), v za to namenjeni posodi, ki je del naprave za zamegljevanje. Skupaj se za enkratno razkuževanje vseh hlevov uporabi 1.386 l raztopine (od tega 66 l razkužila Virocid in 1.320 l vode). Za potrebe razkuževanja 7 turnusov, se bo uporabilo 9.702 l raztopine (od tega 462 l razkužila Virocid in 9.240 l vode). Po pripravi delovne mešanice razkužila se v objektu vključi naprava za zamegljevanje. Po končanem zamegljevanju se naprava ugasne. Hlevi se zaklenejo za 4 dni in v tem obdobju, ko poteka razkuževanje je dostop v hlev onemogočen. Po končanem delovanju meglice (5. dan) in pred vstopom v objekt, se hlev dobro prezrači. Pred vhomom v posamezni hlev se v predprostoru hleva nahaja dezobarijera za preprečitev vnosa povzročiteljev bolezni v hlev. Gre za plastičen pladenj, v katerem se nahaja manjša količina razkužila, ki razkuži podplate obuvala. Letna količina porabljenega razkužila Virocid za namene dezobariere je 10 l oz. 10 kg. Odpadna embalaža razkužila se zbere v 60 l PVC vrečkah in se odpelje nazaj na Perutninarsko zadrugo Ptuj, kjer je urejen odvoz tovrstne embalaže. Odvoz vrši pooblaščen podjetje. Embalaža od razkužila se kratek čas, do odvoza, skladišči na skladišču SkO2.

Letna prisotnost snovi Virocid je 472 kg/leto. Glede na nevarno lastnost H400 se po prilogi 3 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, uvršča v Skupino 2, za katero je določen prag letne prisotnosti 500 kg/leto. Zmes se uporablja v obliki meglice ter se je ne skladišči na mestu uporabe v večji količini, razen za namen dezobariere, (skladišči se v prizidku hleva A (N1) v originalni embalaži, v količini največ 2 l; embalaža z Virocidom je postavljena v plastično posodo, ki bi zadržala morebitno razlitje). Zmes je hitro biorazgradljiva, se ne akumulira v okolju ter nima dolgotrajnih učinkov na vodne organizme, zato se je ne obravnava kot zadevna nevarna snov.

Letna prisotnost zadevnih nevarnih snovi na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ne presega pragov iz priloge 3 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega. Na podlagi ocene tveganja za onesnaženje tal in podzemne vode in dejstva, da območje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ni na vodovarstvenem območju, je ocenjeno, da za dejavnost intenzivne reje perutnine v napravi ni treba izdelati izhodiščnega poročila.

Sredstvo za razkuževanje hlevov se uporablja samo v notranjosti hlevov na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja. Razkuževanje notranjih prostorov hlevov in njihove opreme izvajajo za to usposobljeni upravljavec. Pri uporabi sredstev za razkuževanje ni izpustov nevarnih snovi v okolje. Z razprševanjem vodne raztopine razkužila se ta oprime notranjih površin v hlevih, ker voda ob dotiku s površinami v obdelavi izhlapi. Virocid na površinah v obdelavi deluje biocidno in se v nekaj dneh biološko oziroma kemijsko razgradi. Če pride do razlitja sredstva za razkuževanje v notranjosti posameznega hleva, na primer pri pripravi vodne raztopine za razkuževanje z razprševanjem, je to okoliščina ali dogodek, ki ne more povzročiti nenadzorovanega izpusta nevarnih snovi v okolje, ker so tla v hlevih za vodo neprepustna in se razlita sredstva lahko zajame brez nevarnosti izpusta v okolje.

Upravljavec se je v vlogi opredelil do vrste, količine in virov emisij pri obratovanju naprave v izrednih razmerah in ob nesreči. Predlagal je ukrepe za preprečevanje nastajanja odpadkov, za pripravo za ponovno uporabo, recikliranje ali predelavo odpadkov, nastalih v napravi. Upravljavec

je navedel ukrepe za preprečevanje in nadzor nad izrednimi razmerami v obratovanju naprave ter zmanjševanje njihovih posledic. Kot možne izredne razmere je predvidel izpad električne energije, puščanje vsebine rezervoarjev za odpadne pralne vode, okvara računalniškega sistema, pogin živali zaradi bolezni, razlitje razkužila. Za zmanjšanje posledic izrednih razmer upravljavec zagotavlja premičen diesel elektro agregat, ki ga pripelje z druge lokacije, ustrezno vzdrževanje delov naprave, ukrepe za preprečitev razširjanja bolezni med živalmi in na ljudi. Upravljavec je v vlogi predlagal tudi ukrepe za preprečevanje nesreč in zmanjševanje njihovih posledic. Kot možne nesreče je predvidel požar in politje razkužila. Za zmanjšanje posledic nesreč upravljavec zagotavlja vodo iz lastnega zajetja vode (velikost 32 m x 15 m, povprečne globine 2,5 m, ki je od lokacije naprave oddaljeno ca. 90 m), za gašenje se lahko uporabi tudi voda iz bližnjega potoka, gasilne aparate, izvleček iz požarnega reda, izobraževanje v zvezi z rokovanjem z razkužilom ter ukrepi pri morebitnih nesrečah (politju).

V primeru izpada zunanega električnega napajanja upravljavec zagotavlja premičen diesel elektro agregat z močjo 220 kW, ki ga pripelje z druge lokacije, izven območja naprave. Nadzor nad zagotavljanjem predpisanih veterinarsko-sanitarnih pogojev izvaja posebna veterinarska služba in se nanaša na ravnanja v zvezi z dezinfekcijo, deratizacijo, zdravstveno zaščito živali z namenom preprečevanja ali širjenja bolezni ter ravnanja v primeru pogina živali.

Nesreča, katere posledice bi lahko na območju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja imele škodljive vplive na okolje, je požar. Z namenom zmanjšanja tveganja za nastanek požara ter omilitve njegovih škodljivih posledic sta bili za območje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja izdelani Študija požarne varnosti (št. dokumenta 160103-ZPV, februar 2016, ALJA David Urbanič s.p.), v okviru PZI dokumentacije je bil izdelan izkaz požarne varnosti (št. dokumenta 066-03/20-IPV, z dne 10.3.2020, Komplast d.o.o.). Izvleček iz požarnega reda se nahaja v predprostoru hlevov. V hlevih in na zunanjih straneh pri vhodih objektov se nahajajo gasilni aparati. Upravljavec izvaja redno usposabljanje zaposlenih s področja varnosti pri delu in varstva pred požarom. Požarne vode bodo v primeru gašenja speljane v zbiralnik/rezervoar za zbiranje odpadnih pralnih vod (Rez1).

3.6 Uporaba referenčnih dokumentov in zaključkov o BAT

Ministrstvo je izvedlo presojo skladnosti obravnavane naprave z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami, ki izhajajo iz Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2017/302 z dne 15. februarja 2017 o določitvi zaključkov o najboljših razpoložljivih tehnikah (BAT) v skladu z Direktivo 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta za intenzivno rejo perutnine ali prašičev (Uradni list EU, L 43/231, v nadaljevanju Zaključki o BAT), in sicer:

- Splošnimi zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnina ali prašičev (BAT 1 – BAT 29) in
- Zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine (BAT 32).

V nadaljevanju obrazložitve so podane ugotovitve ministrstva glede skladnosti obratovanja naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja glede uporabe najboljših razpoložljivih tehnik iz Zaključkov o BAT.

Ministrstvo ugotavlja, da za obratovanje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja niso relevantne najboljše razpoložljive tehnike opisane v BAT 9, BAT 12, BAT 16, BAT 17, BAT 18, BAT 19, BAT 21, BAT 26 in BAT 28, v splošnih zaključkih o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev, saj pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ne nastaja gnojevka, gnoja se ne predeluje in v bližini naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ni občutljivih sprejemnikov hrupa in vonjav.

a) Splošni zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine ali prašičev

BAT 1: Sistemi ravnanja z okoljem

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 1 za izboljšanje splošne okoljske učinkovitosti reje perutnine je uvedba in izvajanje sistema ravnanja z okoljem, kar vključuje vse naslednje elemente:

1. zavezanost vodstva, vključno z najvišjim vodstvom;
2. opredelitev okoljske politike, ki vključuje stalno izboljševanje okoljskih značilnosti obrata, ki jo zagotavlja vodstvo;
3. načrtovanje in pripravo potrebnih postopkov in ciljev v povezavi s finančnim načrtovanjem in naložbami;
4. izvajanje postopkov, pri katerih je posebna pozornost namenjena:
 - (j) strukturi in odgovornosti;
 - (k) usposabljanju, ozaveščanju in usposobljenosti;
 - (l) komunikaciji;
 - (m) vključevanju zaposlenih;
 - (n) dokumentaciji;
 - (o) učinkovitemu obvladovanju procesov;
 - (p) programom vzdrževanja;
 - (q) pripravljenosti in ukrepanju v nujnih primerih;
 - (r) ohranjanju skladnosti z okoljsko zakonodajo;
5. preverjanje učinkovitosti in izvajanje popravnih ukrepov, pri čemer je posebna pozornost namenjena:
 - (e) monitoringu in merjenju;
 - (f) popravnim in preventivnim ukrepom;
 - (g) vodenju evidenc;
 - (h) neodvisnim (kjer je izvedljivo) notranjim ali zunanjim presojam, da se ugotovi, ali je sistem ravnanja z okoljem skladen z načrtovano ureditvijo ter ali se ustrezno izvaja in vzdržuje;
6. pregled sistema ravnanja z okoljem ter njegove stalne ustreznosti, primernosti in učinkovitosti, ki ga izvaja najvišje vodstvo;
7. spremljanje razvoja čistejših tehnologij;
8. upoštevanje okoljskih vplivov morebitne razgradnje naprave v fazi načrtovanja nove naprave in v njeni celotni obratovalni dobi;
9. redno uporabo sektorskih primerjalnih analiz (npr. sektorski referenčni dokument EMAS).
Za sektor intenzivne reje perutnine ali prašičev je BAT tudi, da se v sistem ravnanja z okoljem vključi:
 10. izvajanje načrta za obvladovanje hrupa;
 11. izvajanje načrta za obvladovanje vonjav.

Upravljavec izvaja sistem ravnanja z okoljem, in sicer kot kooperant Perutnine Ptuj d.o.o. dela po navodilih in pod kontrolo Perutnine Ptuj d.o.o. oz. Perutninarske zadruga Ptuj z.o.o. ter mora izvajati vse zahteve standardov, ki so bili implementirani.

Upravljavec navaja, da si prizadeva za obratovanje naprave skladno z okoljsko zakonodajo, tako da so upoštevani vsi pravno zavezujoči predpisi, ki urejajo delovanje farme in njen vpliv na okolje. Navaja, da si pri svojem delu prizadeva za implementacijo najboljših razpoložljivih tehnik za izboljšanje splošne okoljske učinkovitosti kmetij. Vsi poslovni procesi so usklajeni, pregledni in funkcionalni. V okviru Perutninarske zadruga Ptuj z.o.o. je uveden HACCP sistem, s katerim je zagotovljena varnost proizvodov.

Za farmo je v okviru Perutninarske zadruga Ptuj z.o.o. vzpostavljen koncept notranje presoje sistema ravnanja z okoljem. Izvaja se redna kontrola obratovanja farme s strani veterinarskega inšpektorja, notranja kontrola s strani Perutnine Ptuj d.o.o. in Perutninarske zadruga Ptuj z.o.o. Upravljavec ima vzpostavljen tudi sistem dobre kmetijske prakse, ki ga nadgrajuje s predavanji in izobraževanji.

Načrtovanje in pripravo potrebnih postopkov in ciljev v povezavi s finančnim načrtovanjem in naložbami izvaja upravljavec sam.

Upravljavec pri izvajanju postopkov upošteva naslednja načela, pri katerih je pozornost namenjena: strukturi in odgovornosti; usposabljanju, ozaveščanju in usposobljenosti; komunikaciji; vključevanju zaposlenih; dokumentaciji; učinkovitemu obvladovanju procesov; programom vzdrževanja; pripravljenosti in ukrepanju v nujnih primerih; ohranjanju skladnosti z okoljsko zakonodajo, kar je razvidno iz obratovalnih dnevnikov in operativne dokumentacije posameznih naprav ter je navedeno tudi v sklopu posameznih BAT tehnologij.

Vsi procesi v hlevih so avtomatski in krmiljeni preko računalnika, ki ima vgrajen alarm, ki se ob vseh večjih odstopanjih od zahtevanih parametrov, izpadu električnega toka, itd. vklopi in preko mobilnega telefona obvesti o napaki. Upravljavec se odzove na alarm in v najkrajšem možnem času odpravi napako.

Pri obratovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja se vodijo evidence o količini in kvaliteti vzrejenih živali, količini odpadne pralne vode, količini odpadkov, količini gnoja z nastiljem, količini kadavrov (pogin), porabi krmil, porabi vode, letni porabi elektrike in lesnih sekancev za ogrevanje hlevov. Evidence se dnevno vodijo na hlevskem listu, ki je predpisan s strani Perutnine Ptuj d.o.o. Izvaja se monitoring emisije prahu in amoniaka (ocenjeno in izračunano z emisijskim faktorjem), monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, z uporabo masne bilance dušika in fosforja, monitoring emisije snovi v zrak iz male kurilne naprave - kotel na lesno biomaso (N5, Z1) in monitoring emisije hrupa, ki ga izvaja pooblaščen oseba v skladu s predpisom, ki ureja obratovalni monitoring emisije hrupa.

Obremenitev občutljivih sprejemnikov s hrupom in vonjavami ni pričakovana, kot je obrazloženo v nadaljevanju (BAT 9, 10 in BAT 12, 13).

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike BAT 1 Zaključkov o BAT, in sicer elemente od točke 1 do točke 9. Kot izhaja iz točke 7.1.1 izreka tega dovoljenja je ministrstvo določilo zahtevo glede vzpostavitve in vodenja sistema ravnanja z okoljem. Upravljavcu ni treba izvajati načrta za obvladovanje hrupa in načrta za obvladovanje vonjav iz točk 10 in 11 BAT 1 Zaključka o BAT, saj v bližini naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ni občutljivih sprejemnikov hrupa in vonjav. Iz poročila o obratovalnem monitoringu hrupa v okolju izhaja, da se najbližja stavba z varovanimi prostori nahaja ca. 140 m od območja vira hrupa. Stavba z varovanimi prostori, kjer se ocenjujejo kazalci hrupa, ki ga povzroča obratovanje naprave, je uvrščena v območje III. stopnje varstva pred hrupom in jo naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja ne obremenjuje prekomerno s hrupom v dnevnem, večernem in nočnem obdobju dneva.

BAT 2: Dobro gospodarjenje

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 2 za preprečevanje ali zmanjšanje okoljskega vpliva in izboljšanje splošnih značilnosti je uporaba vseh spodaj navedenih tehnik:

- a) Ustrezna lokacija naprave/kmetije in razporeditev dejavnosti v prostoru, da se:
 - zmanjša prevoz živali in materiala (vključno z gnojem),
 - zagotovi ustrezna oddaljenost od občutljivih sprejemnikov, ki jih je treba zaščititi,
 - upoštevajo prevladujoče podnebne razmere (npr. veter in padavine),
 - upošteva morebitna prihodnja možnost razvoja kmetije,
 - prepreči onesnaženje voda.
- b) Izobraževanje in usposabljanje osebja, zlasti v zvezi z:
 - ustreznimi predpisi, živinorejo, zdravjem in dobrobitjo živali, ravnanjem z gnojem, varnostjo pri delu,
 - prevozom in raztresanjem gnoja,
 - načrtovanjem dejavnosti,
 - načrtovanjem delovanja in ravnanjem v izrednih razmerah,
 - popravilom in vzdrževanjem opreme.

- c) Priprava načrta za izredne razmere za obravnavanje nepričakovanih emisij in dogodkov, kot je onesnaženje vodnih teles. To lahko vključuje:
- načrt kmetije, na katerem so razvidni sistemi odvodnjavanja in vodni viri/viri odpadnih voda,
 - načrte ukrepanja za odziv na nekatere morebitne dogodke (npr. požar, puščanje ali sesedanje zbiralnika za gnojevko, nenadzorovano odtekanje s kupov gnoja, razlitje olja),
 - razpoložljivo opremo za ravnanje v primeru onesnaženja (npr. oprema za zamašitev odtokov v zemlji, zajezitev jarkov, plavajoče pregrade za primere razlitja olja).
- d) Redni pregledi, popravila in vzdrževanje konstrukcij in opreme, kot so:
- zbiralniki za gnojevko glede morebitnih znakov poškodb, razpadanja in puščanja,
 - črpalke, mešala, ločevalniki, odvodne naprave za gnojevko,
 - sistemi za dovajanje vode in krme,
 - prezračevalni sistem in temperaturna tipala,
 - silosi in transportna oprema (npr. ventili, cevi),
 - sistemi za čiščenje zraka (npr. v okviru rednih pregledov).
- To lahko vključuje higieno na kmetiji in zatiranje škodljivcev.
- e) Skladiščenje mrtvih živali tako, da se preprečijo ali zmanjšajo emisije.

Upravlavec pri reji piščancev brojlerjev uporablja tehnike ustrezne lokacije naprave, izobraževanja in usposabljanja osebja, načrte ukrepanja za odziv na morebitne dogodke, kot je požar, rednega pregleda, popravil in vzdrževanja konstrukcij in opreme ter skladiščenja mrtvih živali, da se preprečijo ali zmanjšajo emisije.

Naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja se nahaja izven strnjenegega naselja Peskovci v Občini Gornji Petrovci. Naprava leži južno od naselja Peskovci na ravninskem delu. Lokacija naprave je severno omejena s Peskovskim potokom, južno od lokacije pa je območje gozda. S, V in Z od naprave so v večini njive in travniki. S od naprave je regionalna cesta Murska Sobota – Hodoš med vasmi Gornji Petrovci in Šalovci. Najbližji stanovanjski objekti so S od naprave na oddaljenosti cca 150 m od hlevov oziroma najmanj 140 m od severnega roba območja naprave oz. parcele 2570/2 k.o. Peskovci. Najbližji stanovanjski objekti so na naslovih Peskovci 20, Peskovci 21, Peskovci 23 in Peskovci 30. Severno, zahodno in jugozahodno se nahaja nekaj kmetijskih objektov in počitniški objekt Peskovci 22. Vsa fasadna ventilacija na hlevih je nameščena na fasadah objektov, ki so obrnjeni v smeri stran od stanovanjskih hiš. Na severni strani farme je naravna ovira – gosta obrežna vegetacija Peskovskega potoka.

Reja piščancev brojlerjev se izvaja v štirih hlevih s proizvodno zmogljivostjo 83.800 mest. Letno se izvede 7 ciklusov vzreje. Upravlavec izvaja ukrepe za zmanjšanje prevoza živali tako, da je prevoz živali omejen samo na čas zamenjave ciklusov piščancev brojlerjev. Prevoz materiala (živali, krme, razkužil ...) se vrši z razdalje ca 56 km. Gnoj z nastiljem se uporabi za gnojenje na lastnih kmetijskih površinah in površinah v najemu, ki so od farme oddaljene od 7 do 30 km.

Ukrepi, ki se nanašajo na upoštevanje prevladujočih podnebnih razmer (npr. veter in padavine), so bili izvedeni ob načrtovanju naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja s tem, da so vetrovi glede na njihovo smer in moč dokaj enakomerno razporejeni. Vetrovi v povprečju dosegajo največje hitrosti spomladi, v obdobju od marca do junija. Najpogostejši so vetrovi iz severne, severovzhodne in severozahodne smeri, kar je glede na lokacijo naprave zelo ugodno, saj pihajo vetrovi v smeri stran od stavb z varovanimi prostori.

Lokacija naprave je v okolju, kjer obstaja možnost dodatnega prihodnjega razvoja in posodobitve kmetije. Nahaja se na območju stavbnih zemljišč, kjer so površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo, ki so namenjene kmetijskim stavbam za intenzivno pridelavo rastlin in rejo živali.

Naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja se ne nahaja na vodovarstvenem območju virov pitne vode. Vzrejni objekti so vodonepropustni. Pralne vode se na koncu vzrejnega ciklusa zbirajo v betonskem vodonepropustnem zbiralniku (Rez1) in se jih sproti odvaža na kmetijska zemljišča, z izjemo v zimskih mesecih. Gnoj se na lokaciji naprave skladišči v objektu E – skladišče gnoja (SkO1). Večino leta se gnoj takoj odpelje na kmetijska zemljišča, kjer se ga zaorje. V hladnejših

mesecih leta (obdobje enega turnusa), ko je aplikacija na kmetijske površine prepovedana, se gnoj skladišči v skladiščnem objektu E.

Nekatera kmetijska zemljišča, kjer se bo izvajalo gnojenje se nahajajo na vodovarstvenem območju, določenim z občinskim pravnim aktom (Odlok o zavarovanju vodnih virov Črnske meje, Krog in Fazanerija (Ur. RS, št. 34/2000) in Pravilnik gospodarjenja na kmetijskih zemljiščih, kmetijah in posestvih na vodovarstvenem območju Črnske meje, Krog in Fazanerija (Ur. RS, št. 47/2000)) kot II. in III. varstveni režim. Vnos gnoja na teh zemljiščih ni prepovedan. Skladno z Okoljevarstvenim soglasjem (št. 35402-64/2016-28) in mnenjem ZRSVN (št. 4-II-780-O-17/JS, z dne 9.8.2017) se gnojenje s perutninskim gnojem in vodo od čiščenja hlevov na območjih varovanih na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave, lahko izvaja le na njivskih površinah.

Izobraževanje in usposabljanje se izvajata na področju ustreznih predpisov, živinoreje, zdravja in dobrobiti živali, ravnanja z gnojem, varnosti pri delu. Velik del izobraževanja vodi Perutninarska zadruga Ptuj z.o.o.

Upravljavec ima izdelan Načrt za izredne razmere kot priloga P2-FarŠifA6-jun22 Načrt za izredne razmere.

Redno se izvaja preglede, popravila in vzdrževanje vse opreme. Vzpostavljen je centralno nadzorni sistem za sisteme dovajanja hrane in vode, ki sproti javlja napake in okvare. Morebitno puščanje zbiralnika za odpadno pralno vodo (Rez1) se preprečuje s preventivnim pregledom zbiralnika pred pranjem hlevov. Redni pregledi se izvajajo vsakodnevno. Deratizacijo izvaja zunanji izvajalec.

Upravljavec poginule živali redno večkrat dnevno odstranjuje, ki jih odlaga v za to namenjene biorazgradljive vreče, te pa v zamrzovalno omaro (SkO2 – Skladišče za odpadna živalska tkiva). Za redni odvoz poginulih živali skrbi javna veterinarsko-higienska služba. Zamrzovalno omaro za poginule živali se razkužuje občasno po potrebi.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c), d) in e) BAT 2 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 7.1.2 izreka tega dovoljenja določilo zahtevo glede preprečevanja ali zmanjšanja okoljskega vpliva in izboljšanja splošnih značilnosti iz BAT 2.

BAT 3 in BAT 4: Nadzorovana prehrana

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 3 za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amoniaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali je uporaba predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje eno od spodaj navedenih tehnik ali njihovo kombinacijo:

- a) Zmanjšanje vsebnosti surovih beljakovin z uporabo prehrane z uravnoteženo vsebnostjo dušika na podlagi energijskih potreb in prebavljivih aminokislin.
- b) Večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja.
- c) Dodajanje nadzorovanih količin esencialnih aminokislin v prehrano z majhno vsebnostjo surovih beljakovin.
- d) Uporaba odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni dušik.

Upravljavec pri reji piščancev brojlerjev uporablja tehniko zmanjšanja vsebnosti surovih beljakovin z uporabo prehrane z uravnoteženo vsebnostjo dušika na podlagi energijskih potreb in prebavljivih aminokislin, večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja, tehniko dodajanja nadzorovanih količin esencialnih

aminokislin v prehrano z majhno vsebnostjo surovih beljakovin ter uporabo odobrenih krmnih dodatkov.

V času reje piščancev brojlerjev se uporabljajo štiri različna krmila: BRO-Starter (starost živali 1-8 dni), BRO-Grover (starost živali 9-17 dni), BRO-Finišer 1 (starost živali 18-28 dni) in BRO-Finišer 2 (starost živali 29-42 dni). Skupna poraba krme za vse 4 hleve za 1 cikel je 308.216 kg. Večfazno krmljenje je prilagojeno posamezni fazi oziroma starosti živali. V prvih fazah krmljenja je krma bogatejša s surovimi beljakovinami in manj energetsko bogata, s starostjo pa se to razmerje spreminja v korist energije (krmna mešanica BRO-Starter vsebuje 21 % surovih beljakovin, krmna mešanica BRO-Grover vsebuje 19 % surovih beljakovin, krmna mešanica BRO-Finišer 1 vsebuje 16,8 % surovih beljakovin, krmna mešanica BRO-Finišer 2 vsebuje 16,0 % surovih beljakovin). Tudi delež kalcija in fosforja se v krmi s starostjo živali znižujeta. Starejše živali bolje izkoriščajo prehranski kalcij in fosfor. Pri faznem krmljenju se znižujejo tudi vsebnosti nekaterih aminokislin: metionin (od 0,56 % deleža v krmi preko 0,56 %, 0,54 % do 0,53 %), lizin (od 1,24 % deleža v krmi preko 1,16 %, 1,1 % do 1,0 %). Pri uvedbi večfaznega krmljenja za piščance brojlerje se zmanjša skupno izločanje dušika za 15-35 %. Priprava receptur za takšno krmo temelji na zmanjšanju beljakovinskih surovin krme (soja) in na balansiranju obroka z dodajanjem sintetičnih aminokislin (lizin, metionin, treonin in triptofan). Drugi krmni dodatki, ki se jih dodaja v majhnih količinah so: encimi, stimulatorji rasti, mikroorganizmi.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c) in d) BAT 3 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 7.1.3 izreka tega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in posledično emisij amoniaka ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali iz BAT 3.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 4 za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali je uporaba predpisane sestave prehrane in prehranske strategije, ki vključuje eno od spodaj navedenih tehnik ali njihovo kombinacijo:

- a) Večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja.
- b) Uporaba odobrenih krmnih dodatkov, s katerimi se zmanjšuje skupni izločeni fosfor (npr. fitaza).
- c) Uporaba hitro prebavljivih anorganskih fosfatov za delno nadomestitev običajnih virov fosforja v krmi.

Upravljavec pri reji piščancev brojlerjev uporablja vse tri najboljše razpoložljive tehnike za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja. Večfazno krmljenje s predpisano sestavo prehrane, ki je prilagojena posebnim zahtevam proizvodnega obdobja je enako kot je opisano v BAT 3.

Upravljavec uporablja krmne dodatke, in sicer fitaze za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja, ter bolj prebavljive anorganske fosfate.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b) in c) BAT 4 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 7.1.4 izreka tega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje skupnega izločenega fosforja ob hkratnem upoštevanju prehranskih potreb živali iz BAT 4.

BAT 5: Učinkovita uporaba vode

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 5 za učinkovito uporabo vode je kombinacija spodaj navedenih tehnik:

- a) Evidentiranje porabe vode.
- b) Odkrivanje in odprava morebitnega puščanja vode.
- c) Uporaba visokotlačnih čistilnih aparatov za čiščenje bivalnih prostorov živali in opreme.

- d) Izbira in uporaba ustrezne opreme (npr. nastavkov za sesanje, skodelic za napajanje, korit za vodo) za posamezne kategorije živali ob stalnem zagotavljanju vode (pitje po želji).
- e) Redno preverjanje in (po potrebi) prilagajanje nastavitev opreme za pitno vodo.
- f) Ponovna uporaba neonesnažene deževnice kot vode za čiščenje.

Upravljaivec za učinkovito rabo vode uporablja tehniko evidentiranja porabe vode, tehniko odkrivanja in odprave morebitnega puščanja vode, tehniko uporabe visokotlačnih čistilnih aparatov za čiščenje bivalnih prostorov živali in opreme, tehniko izbire in uporabe ustrezne opreme za posamezne kategorije živali ob stalnem zagotavljanju vode (pitje po želji) ter tehniko rednega preverjanja in (po potrebi) prilagajanje nastavitev opreme za pitno vodo.

Porabo vode iz javnega vodovoda upravljaivec meri preko števcov, ki so nameščeni na vodomernem jašku. Porabo vode, ki jo živali porabijo za pitje, pa se vsak dan dodatno evidentira na hlevskem listu. Po preselitvi živali se objekte najprej suho-mehansko očisti. Pranje objektov poteka po vsakem zaključnem turnusu. Očiščen objekt se opere z napravo za pranje pod tlakom. Pri tem se ne uporablja detergentov. Upravljaivec ima uveden alarmni sistem na centralnem nadzornem sistemu, ki opozori na morebitno prekomerno porabo vode (npr. počena cev). V vseh hlevih se nahaja kapljični napajalni sistem («nopl sistem»). Napajalniki so enakomerno razporejeni okrog krmilnikov.

Ministrstvo je presodilo, da upravljaivec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c), d) in e) BAT 5 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 7.1.5 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za učinkovito uporabo vode iz BAT 5.

BAT 6 in BAT 7: Emisije odpadnih voda

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 6 za zmanjšanje nastajanja odpadnih voda je kombinacija spodaj navedenih tehnik:

- a) Onesnažena dvoriščna območja naj bodo čim manjša.
- b) Čim manjša poraba vode.
- c) Ločevanje neonesnažene deževnice od tokov odpadnih voda, ki jih je treba očistiti.

Upravljaivec za učinkovito zmanjšanje nastajanja odpadnih voda uporablja vse tri tehnike. Dvoriščna območja in transportne poti so asfaltirane in jih je možno enostavno vzdrževati in čistiti. Manipulacijske poti so kratke oziroma takšne, da zagotavljajo optimalno organizacijo tehnološkega procesa. Količina odpadnih voda se zmanjša z uporabo tehnik, kot sta predčiščenje (npr. mehansko suho čiščenje) in visokotlačno čiščenje. Poraba vode je optimizirana, glede na celoten tehnološki postopek. Padavinske odpadne vode s streh odteka preko horizontalnih žlebov v vertikalne strešne odtoke in naprej kontrolirano s površinskim izpustom, razpršeno po okoliških zelenih površinah. Odvajanje padavinskih odpadnih vod iz utrjenih površin je urejeno preko tipskega lovilnika olj LO1, ki je skladen s standardom SIST EN 858-2, in v ponikanje.

Ministrstvo je presodilo, da upravljaivec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b) in c) BAT 6 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točkah 3.1.2, 3.1.3, 3.1.6 in 3.1.7 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za zmanjšanje nastajanja odpadnih voda iz BAT 6.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 7 za zmanjšanje emisij odpadnih voda v vodo je uporaba ene ali kombinacija spodaj navedenih tehnik:

- a) Odpadne pralne vode se odvajajo v namenski zbiralnik.
- b) Čiščenje odpadnih voda.
- c) Razprševanje odpadnih voda, npr. z uporabo namakalnih sistemov, kot so razpršilnik, prevozní namakalni stroj, cisterna in injektor s centralnim dovajanjem.

Upravljavec za učinkovito zmanjšanje nastajanja odpadnih voda uporablja kombinacijo tehnik, da se odpadne pralne vode odvajajo v namenski zbiralnik, čiščenje odpadnih voda in razprševanje odpadnih voda.

Odpadne pralne vode nastajajo pri pranju hlevov. V hlevih je urejen zajem odpadnih pralnih vod, ki odtečejo v zbirne jaške in od tam v zbiralnik odpadne pralne vode (Rez1). Zbiralnik (Rez1) je izveden podzemno in vodotesno in ima kapaciteto 50 m³, kar zadošča za 6 mesečno količino odpadne pralne vode oziroma za 3 turnuse. Zbiralnik (Rez1) je namenjen le za odpadno pralno vodo in je večino časa prazen.

Industrijske odpadne vode ne nastajajo. Komunalnih odpadnih vod v sklopu farne ni. Upravljavec je lastnik objektov v okolici naprave, kjer se nahajajo sanitarije. Na lokaciji naprave v predprostoru hlevov ni umivalnikov za pranje rok; roke se pred vstopom v hlev razkužujejo z razkužili.

Odvajanje padavinskih odpadnih vod z utrjenih površin je urejeno preko lovilnika olj (LO1), skladnega s standardom SIST EN 858-2.

Odpadne pralne vode se po pranju hlevov s črpalko prečrpajo v cisterno in se odpeljejo na kmetijske površine, ki so v lasti upravljavca, družinskih članov, ali ki jih ima najete pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov RS. Aplikacija na polja se vrši s pomočjo razpršilnikov, ki odpadne pralne vode pršijo usmerjeni v tla, v obliki finih kapljic.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b) in c) BAT 7 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točkah 3.1.1, 3.1.3., 3.1.4 in 3.1.6. in 4.4.3 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za zmanjšanje emisij odpadnih voda v vodo iz BAT 7.

BAT 8: Učinkovita raba energije

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 8 za učinkovito rabo energije na kmetiji je kombinacija spodaj navedenih tehnik:

- a) Visokoučinkoviti ogrevalni/hladilni in prezračevalni sistemi.
- b) Optimizacija ogrevalnih/hladilnih in prezračevalnih sistemov ter upravljanja, zlasti tam, kjer se uporabljajo sistemi za čiščenje zraka.
- c) Izolacija sten, podov in/ali stropov bivalnih prostorov živali.
- d) Uporaba energijsko učinkovite razsvetljave.
- e) Uporaba izmenjevalnikov toplote. Uporabi se lahko eden od naslednjih sistemov:
 1. zrak-zrak;
 2. zrak-voda;
 3. zrak-zemlja.
- f) Uporaba toplotnih črpalk za rekuperacijo toplote.
- g) Rekuperacija toplote pri ogrevanih in hlajenih tleh z nastiljem (kombinirani sistem).
- h) Uporaba naravnega prezračevanja.

Upravljavec za učinkovito rabo energije uporablja tehnike visokoučinkovitih ogrevalnih/hladilnih in prezračevalnih sistemov, optimizacije ogrevalnih/hladilnih in prezračevalnih sistemov, izolacije sten, podov in stropov bivalnih prostorov živali ter tehniko uporabe energijsko učinkovite razsvetljave.

Upravljavec pri reji piščancev brojlerjev uporablja računalniško voden ogrevalni in prezračevalni sistem. Z avtomatskim vodenjem se zagotavljajo optimalni pogoji za rast brojlerjev. Uporabljajo se visoko učinkoviti prezračevalni sistemi. Stenski ventilatorji imajo velike pretoke zraka, ki omogočajo hitro in učinkovito prezračevanje in hlajenje hlevov v kratkem času. Poleti se zrak v hlevih (N1 - N4) hladi preko satovja, ki se nahaja na stenah objektov in je z notranje strani objekta pokrito z loputo. Hlajenje poteka tako, da hladna vodna teče od zgoraj navzdol po satovju. Glede na potrebe temperature se na satovju odpira loputa, ki je nameščena na notranji strani objekta.

Zrak, ki pride v objekt, voda ohladi, ventilatorji pa usmerijo hladen zrak po notranjem delu prostora.

Ogrevanje prostora je izvedeno z vpihovali toplega zraka (izmenjevalci), ki prejemajo energijo preko toplovoda iz kotlovnice (objekt C; N5, Z1) in jo preko difuzorjev enakomerno razpihujejo po objektih. Regulacija temperature v objektih je avtomatska. Z namenom varčevanja z energijo je v hlevih omogočeno segmentno ogrevanje, pri čemer se predvsem pri mlajših piščancih, ki ne potrebujejo celotnega hleva, ogrevajo le tisti deli hleva, kjer se piščanci nahajajo.

Kvaliteta zraka je zelo pomembna pri reji piščancev brojlerjev. Z ventilacijo se neposredno vpliva na zdravje živali, sprejem hrane, prirast in smrtnost živali. Ne glede na letni čas je v objekt potrebno dovajati sveži zrak. Sistem deluje z računalniškim nadzorom na principu podtladne in tunelske ventilacije. Računalnik usmerja odpiranje loput za zrak in hitrost delovanja ventilatorjev. Deluje na principu krivulje optimalne temperature objekta v odnosu na starost piščancev. Hleva A in B (N1 in N2) imata 6 stropnih in 4 tunelske ventilatorje, hleva D in F pa 6 stropnih in 8 tunelskih ventilatorjev. Zračne lopute na objektu se odpirajo avtomatsko (računalniško) glede na delovanje moči ventilatorjev, s čimer uravnavajo potrebo po svežem zraku. Za razliko od stropnih ventilatorjev, tunelski obratujejo le pri višjih zunanjih temperaturah, ko je potreba po močnem prezračevanju večja (ca 90 dni na leto).

Za zagotavljanje toplotne izolacije in zmanjševanje porabe energije so zunanje in notranje stene hlevov iz panelnih plošč oz. t.i. izolacijskih sendvič pločevinastih plošč. Prav tako je iz izolacijskih panelov strešna kritina.

Uporaba energijsko učinkovite razsvetljave. Piščanci potrebujejo za optimalno rast dovolj svetlobe (intenziteto in dolžino). Z regulacijsko uro se natančno vodi osvetlitev. Regulacijska ura sledi svetlobnemu programu, ki predpisuje za piščance od 1. – 7. dneva starosti 23-urno umetno osvetljenje (1 ura teme), od 8. dneva do 3 dni pred zaključkom turnusa pa 18-urno umetno osvetljenje (6 ur teme). Zadnje tri dni pred koncem turnusa se zagotavlja 23-urna umetna osvetljenje (1 ura teme). Svetlobni program v objektih regulira računalnik. Upravljevec sledi protokolu svetlobnega programa, ki ga določi Perutnina Ptuj (priloga P2-FarŠifA3-feb22). Uporablja se razsvetljava v LED tehniki, zagotovljena je tudi naravna svetloba. Zunanje površine se osvetljuje le po potrebi (prižiganje luči preko senzorjev).

Ministrstvo je presodilo, da upravljevec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c) in d) BAT 8 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 7.1.6 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za učinkovito rabo energije iz BAT 8.

BAT 9 in BAT 10: Emisije hrupa

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 9 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa je vzpostavitev in izvajanje načrta za obvladovanje hrupa v okviru sistema ravnanja z okoljem (glej BAT 1), ki vključuje naslednje elemente:

- (i) postopek, ki vsebuje ustrezne ukrepe in roke;
- (ii) načrt za izvajanje monitoringa hrupa;
- (iii) postopek za odziv na dogodke, ki so povzročili povečan hrup;
- (iv) program za zmanjšanje hrupa, namenjen na primer opredelitvi virov hrupa, monitoringu emisij hrupa, opredelitvi prispevkov iz virov hrupa in izvajanju ukrepov za odpravo in/ali zmanjšanje hrupa;
- (v) pregled predhodnih dogodkov, ki so povzročili povečan hrup, in postopkov za njihovo sanacijo ter razširjanje znanja o njih.

Lokacija naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja se nahaja v naselju Peskovci, v občini Gornji Petrovci. Naprava se ne nahaja v bližini stanovanjskih objektov. Najbližji objekt je od lokacije oddaljen najmanj 140 m. Vsa fasadna ventilacija, kot največji vir hrupa na hlevih (N1-N4), je

nameščena na fasadi objekta, ki je obrnjena v smeri stran od stanovanjskih hiš. Na severni strani farme je naravna ovira – gosta obrežna vegetacija Peskovskega potoka.

Za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja je bila skladno s Prilogo 4 Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju izdelana Ocena obremenjenosti okolja s hrupom. V oceni so prikazane imisijske vrednosti kazalcev hrupa, izdelane na podlagi modelnega izračuna s programom iNoise V2022.01. Iz Ocene obremenjenosti okolja s hrupom izhaja, da zaradi obratovanja virov hrupa mejne vrednosti kazalcev hrupa za vir hrupa in območje, ne bodo presežene. Nadalje izhaja, da so bili na vseh mestih ocenjevanja kazalci hrupa za več kot 6 dBA nižji od vseh mejnih vrednosti, ki so določeni za tak vir hrupa glede na območje varstva pred hrupom. Navedeni dokument izkazuje, da se ne pričakuje čezmerna obremenitev okolja s hrupom.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavcu ni treba izvajati tehnike, opisane v BAT 9 Zaključka o BAT, saj v bližini naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ni dokazana obremenitev občutljivih sprejemnikov hrupa. Stavbe z varovanimi prostori, kjer se ocenjujejo kazalci hrupa, ki ga povzroča obratovanje naprave, so uvrščene v območje III. stopnje varstva pred hrupom, in naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja ne obremenjuje okolja prekomerno s hrupom v dnevnem, večernem in nočnem obdobju dneva. Zaradi navedenega upravljavcu ni treba izvajati načrta za obvladovanje hrupa iz točke 10 BAT 1 Zaključka o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 10 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a) Zagotovitev ustrezne razdalje med napravo/kmetijo in občutljivimi sprejemniki. V fazi načrtovanja naprave/kmetije so ustrezne razdalje med napravo/kmetijo in občutljivimi sprejemniki zagotovljene z uporabo najmanjših standardnih razdalj.
- b) Lokacija opreme. Hrup se lahko zmanjša s:
 - (i) povečanjem razdalje med virom hrupa in sprejemnikom (oprema naj se postavi čim dlje od občutljivih sprejemnikov, kolikor je to praktično izvedljivo);
 - (ii) čim krajšimi cevmi za dovod krme;
 - (iii) postavitvijo posod in silosov za krmo tako, da se čim bolj zmanjša premikanje vozil po kmetiji.
- c) Operativni ukrepi. Ti vključujejo ukrepe, kot so:
 - (i) zapiranje vrat in večjih odprtih stavbe, zlasti med hranjenjem, če je to mogoče;
 - (ii) opremo upravlja izkušeno osebje;
 - (iii) izogibanje hrupnim dejavnostim ponoči in med vikendi, če je to mogoče;
 - (iv) upoštevanje določb za nadzor nad hrupom med vzdrževalnimi dejavnostmi;
 - (v) uporaba transportnih trakov in polžnih transporterjev, polnih krme, če je to mogoče;
 - (vi) čim manjša zunanja območja za strganje, da je hrup strgalnikov čim manjši.
- d) Tiha oprema. To vključuje opremo, kot so:
 - (i) visoko učinkoviti ventilatorji, kadar naravno prezračevanje ni mogoče ali zadostno;
 - (ii) črpalke in kompresorji;
 - (iii) krmni sistem, s katerim se zmanjšuje stimulacija pred hranjenjem (npr. krmilniki z zbiralnim lijakom, pasivni krmilniki za hranjenje po želji, kompaktni krmilniki).
- e) Oprema za obvladovanje hrupa. To vključuje:
 - (i) opremo za zmanjševanje hrupa;
 - (ii) izolacijo vibracij;
 - (iii) zaprtje hrupne opreme (npr. mlinov, pnevmatskih transportnih sistemov);
 - (iv) zvočno izolacijo stavb.
- f) Zmanjševanje hrupa. Širjenje hrupa se lahko zmanjša z vstavitvijo ovir med oddajnike in sprejemnike.

Upravljavec uporablja sledečo najboljšo razpoložljivo tehniko za preprečevanje oziroma zmanjšanje emisij hrupa:

- a) Naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja je locirana izven strnjenegega naselja tako, da so občutljivi sprejemniki dovolj oddaljeni od naprave, ki je vir hrupa.
- b) Na območju naprave povzročajo glavni vir hrupa ventilatorji za prezračevanje hlevov, hrup pa povzroča tudi sistem za transport krme silosov v hleve ter občasno transportna vozila za krmo, brojlerje, nastilj in gnoj. Lokacija naprave je takšna, da z dejavnostjo povezana raven hrupa ne povzroča preseganja predpisanih mejnih vrednosti. Silosi za skladiščenje krme so umeščeni tik ob posameznemu hlevu tako, da so cevi za dovod krme čim krajše. Silosi so postavljeni premišljeno, tako da je čim manj vožnje po območju naprave.
- c) Hlevi so praviloma stalno zaprti, prezračevanje pa je avtomatizirano z ventilatorji. Z opremo upravljajo za to pooblaščeni delavci, ki so ustrezno usposobljeni. V primeru okvar se najame pooblaščen izvajalce za servis posamezne opreme. V nočnem času se manipulacija na dvorišču farme in transport ne izvajata. Delavci, ki opravljajo vzdrževanje opreme, so primerno izobraženi in izkušeni, da ne povzročajo nepotrebnega hrupa. Upravljanje transportnega sistema za krmo je avtomatizirano tako, da so trakovi vedno polni krme. Strgalniki za odstranitev gnoja niso potrebni in se jih ne uporablja.
- d) Vsa vgrajena oprema je nova in ustreza standardom kvalitete, ki jih ponuja trg, tudi za segment hrupa. Vsa ventilacija je nadzorovana preko računalnika in senzorjev. V objektu so senzori temperature in zračne vlage. Vse nepravilnosti so preko alarmnega sistema vezane na telefon. Vgrajene črpalke so sodobne in standardne izvedbe. Krmni sistem, s katerim se zmanjšuje stimulacija pred hranjenjem, je ustrezen le za farme prašičev, zato ta tehnika za upravljavca ni relevantna.
- e) Med ohišjem in ventilatorjem je nameščena guma za absorpcijo hrupa oziroma zmanjšan prenos tresljajev na ohišje, s čimer se obvladuje hrup. Transportni trakovi so vpeti v konstrukcijo, zato do vibracij ne prihaja. Hlevi so grajeni iz izolirnih fasadnih panelov.
- f) Na severni strani farme (v smeri proti stanovanjskim objektom) je naravna ovira – gosta obrežna vegetacija Peskovskega potoka.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c), d), e) in f) BAT 10 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 5.1.3 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa iz BAT 10.

BAT 11: Emisije prahu

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 11 za zmanjšanje emisij prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a) Zmanjšanje nastanka prahu v stavbah za živali. V ta namen se lahko uporabi kombinacija naslednjih tehnik:
 1. uporaba bolj grobega materiala za nastilj (npr. dolgih slamnatih birk ali lesnih oblancev namesto narezane slame);
 2. nanos svežega nastilja z uporabo tehnike za manj prašno nastiljanje (npr. ročno);
 3. uporaba sistema za hranjenje po želji;
 4. uporaba vlažne ali peletirane krme ali dodajanje oljnih surovin ali veziv v sisteme za suho krmo;
 5. opremljanje skladišč za suho krmo, ki se polnijo pnevmatsko, z ločevalniki za prah;
 6. zasnova in delovanje prezračevalnega sistema z majhno hitrostjo zraka v objektih.
- b) Zmanjšanje koncentracije prahu v objektih z uporabo ene od naslednjih tehnik:
 1. razprševanje vodne meglice;
 2. razprševanje olja;
 3. ionizacija.
- c) Čiščenje izstopnega zraka s sistemi za čiščenje zraka, kot so:
 1. vodni filter;
 2. suhi filter;

3. mokri pralnik z vodo;
4. mokri pralnik s kislino;
5. biološki pralnik plinov (ali biološki precejalni filter);
6. dvostopenjski ali tristopenjski sistem za čiščenje zraka;
7. biofilter.

Upravljaivec pri reji uporablja najboljšo razpoložljivo tehniko zmanjšanja nastanka prahu iz posameznih bivalnih objektov (hlevov), in sicer uporablja bolj grobi material za nastilj kot npr. slamo, ki jo ročno nastilja ob naselitvi in po potrebi. Uporablja sistem za hranjenje po želji, in sicer v ustrezni višini so nameščeni avtomatski krmilniki, kjer se uporablja peletirana krma, kateri so dodane oljne sestavine. Silosi za skladiščenje krme imajo ustrezno zračenje in njihova oprema omogoča enakomeren transport krme iz silosa v hlev s pomočjo spiralne cevi. Polnjenje silosov poteka v zaprtem sistemu z namenskim vozilom. Prezračevalni sistem je zasnovan tako, da deluje z majhno hitrostjo zraka v objektih. Hlevi imajo prisilno prezračevanje, kjer ventilatorji zrak iz hleva izsesavajo, svež zrak pa prihaja v hlev skozi odprtine za dovod zraka. Regulacija je računalniška na osnovi hlevske temperature. Zračne lopute na vseh objektih se odpirajo avtomatsko glede na delovanje moči ventilatorjev ter s tem uravnavajo potrebo po svežem zraku. V poletnih mesecih uporabljajo še stenske močnejše ventilatorje, ki imajo večjo moč pretoka zraka in s tem omogočijo hitrejši znižanje hlevske temperature. Koncentracije prahu v hlevih se zmanjšuje tudi z uporabo razprševanja vodne meglice, in sicer se voda pod visokim tlakom prši iz šob, da nastanejo drobne kapljice, ki absorbirajo toploto in pod vplivom težnosti padejo na tla, pri čemer namočijo prašne delce, ki postanejo dovolj težki, da prav tako padejo na tla.

Ministrstvo je presodilo, da upravljaivec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točki a) in b)1 BAT 11 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 2.1.3. izreka tega dovoljenja določilo zahteve za zmanjšanje emisij prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali iz BAT 11.

BAT 12 in BAT 13: Emisije vonjav

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 12 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij vonjav s kmetije je vzpostavitev, izvajanje in redno pregledovanje načrta za obvladovanje vonjav v okviru sistema ravnanja z okoljem (glej BAT 1), ki vključuje naslednje elemente:

- (i) postopek, ki vsebuje ustrezne ukrepe in roke;
- (ii) načrt za izvajanje monitoringa vonjav;
- (iii) postopek za odziv na ugotovljene neprijetne vonjave;
- (iv) program za preprečevanje in odpravo vonjav, namenjen na primer opredelitvi vira ali virov, monitoringu emisij vonjav (glej BAT 26), opredelitvi prispevkov iz virov vonjav in izvajanju ukrepov za odpravo in/ali zmanjšanje vonjav;
- (v) pregled predhodnih dogodkov, povezanih z vonjavami, in postopkov za njihovo sanacijo ter razširjanje znanja o njih.

Upravljaivec ne pričakuje obremenitve občutljivih sprejemnikov z vonjavami, saj je naprava iz točke 1 izreka tega dovoljenja locirana izven strnjenegega naselja Peskovci. Farma leži južno od naselja Peskovci na ravninskem delu, severno je omejena s Peskovskim potokom, južno od lokacije pa je območje gozda. Severno, vzhodno in zahodno ležijo večinoma njive in travniki. Najbližji stanovanjski objekti so severno od farme na oddaljenosti najmanj 140 m od severnega roba območja naprave na naslovih Peskovci 20, Peskovci 21, Peskovci 23 in Peskovci 30. Na hlevih je stropna in stenska (tunelska) ventilacija. Vsa čelna ventilacija na hlevih je nameščena na fasadah, obrnjenih stran od naselja in bližnjih stanovanjskih objektov. Upravljaivec je z modeliranjem ocenil vplive vonjav na okolico farme. Rezultati so pokazali, da pogostost pojavljanja vonjav v koledarskem letu za najbližje objekte ne bo večja od 6,9 % v maksimalni točki

modela za kumulativno stanje vseh objektov, kar je pod priporočljivo vrednostjo nemške smernice (15 % za kmetijsko in mešano okolje).

Ministrstvo je presodilo, da upravljavcu ni treba izvajati tehnike, opisane v BAT 12 Zaključka o BAT, saj v bližini naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ni občutljivih sprejemnikov z vonjavami. Zaradi navedenega upravljavcu ni treba izvajati načrta za obvladovanje vonjav iz točke 11 BAT 1 Zaključka o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 13 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij vonjav in/ali učinka vonjav s kmetije je uporaba kombinacije spodaj navedenih tehnik:

- a) Zagotovitev ustrezne razdalje med kmetijo/napravo in občutljivimi sprejemniki.
- b) Uporaba sistema nastanitve, pri katerem se izvaja eno od naslednjih načel ali njihova kombinacija:
 - živali in površine naj bodo suhe in čiste (npr. krma naj se ne raztresa, na območjih za ležanje na delno rešetkastih tleh naj ne bo iztrebkov);
 - zmanjšanje emisijske površine gnoja (npr. uporaba kovinskih ali plastičnih letvic, kanalov z zmanjšano izpostavljenostjo površino gnoja);
 - pogosto odstranjevanje gnoja v zunanje (pokrito) gnojišče;
 - znižanje temperature gnoja (npr. s hlajenjem gnojevke) in notranjega okolja;
 - zmanjšanje toka in hitrosti zraka nad površino gnoja;
 - v sistemih z nastiljem naj bo nastilj suh in pod aerobnimi pogoji.
- c) Optimiranje pogojev izpusta izstopnega zraka iz bivalnih prostorov za živali z uporabo ene od naslednjih tehnik ali njihovo kombinacijo:
 - povišanje odvoda (npr. odvod izstopnega zraka nad ravnijsko streho, dimniki, preusmeritev odvoda zraka skozi sleme namesto skozi nižje ležeče dele sten);
 - povečanje hitrosti prezračevanja skozi navpični odvod;
 - učinkovita postavitve zunanjih ovir za ustvarjanje turbulence v izhodnem toku zraka (npr. vegetacijskih ovir);
 - dodajanje preusmeritvenih pokrovov na izstopne odprtine, ki so na nižje ležečih delih sten, da se izstopni zrak preusmeri proti tlom;
 - razpršitev izstopnega zraka na strani bivalnega objekta, ki je obrnjena stran od občutljivih sprejemnikov;
 - usmeritev osi slemen v stavbi z naravnim prezračevanjem prečno na prevladujočo smer vetra.
- d) Uporaba sistemov za čiščenje zraka, kot so:
 1. biološki pralnik plinov (ali biološki precejalni filter);
 2. biofilter;
 3. dvofazni ali trifazni sistem za čiščenje zraka.
- e) Uporaba ene od naslednjih tehnik za skladiščenje gnoja ali njihove kombinacije:
 1. pokritje gnojevke ali hlevskega gnoja med skladiščenjem;
 2. postavitve gnojišča tako, da se upošteva glavna smer vetra, in/ali sprejetje ukrepov za zmanjšanje hitrosti vetra okoli gnojišča in nad njim (npr. drevesa, naravne ovire);
 3. čim manj mešanja gnojevke.
- f) Predelava gnoja z eno od naslednjih tehnik, da se čim bolj zmanjšajo emisije vonjav med (ali pred) raztresanjem:
 1. aerobna presnova (prezračevanje) gnojevke;
 2. kompostiranje hlevskega gnoja;
 3. anaerobna presnova.
- g) Uporaba ene od naslednjih tehnik za raztresanje gnoja ali njune kombinacije:
 1. razdelilnik za nanos gnojevke v pasovih, plitvo vbrizgavanje ali globoko vbrizgavanje gnojevke;
 2. čim prejšnje vmešanje gnojevke.

Upravljavec uporablja za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij vonjav in/ali učinka vonjav s farme kombinacijo tehnike ustrezne razdalje med napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja in občutljivimi sprejemniki in tehniko uporabe nastanitve, kjer so živali in površine suhe in čiste (krma se ne iztresa, na tla je nanešen nastilj iz obdelane slame, ki je suh in pod aerobnimi pogoji). Uporablja se kapljični nipl sistem za pitje vode. Po zaključku reje se hlev strojno očisti in gnoj sproti odpelje na kmetijska zemljišča, kjer se ga zaorje, razen v primeru zimskega časa, ko se začasno skladišči v zaprtem skladiščnem objektu E. Prav tako izvajajo tehniko znižanja temperature gnoja in tehniko zmanjševanja toka in hitrosti zraka nad površino gnoja z ventilacijskim sistemom, ki je optimiziran tako, da zagotavlja ustrezno klimo za perutnino, hkrati pa zmanjšuje tok zraka nad površino gnoja v hlevih. Za ta namen večino časa obratujejo le stropni ventilatorji, stenski pa se vklapljujejo le takrat, ko je potrebno hlev na hitro in dobro prezračiti. Upravljavec uporablja tudi tehniko optimiranja pogojev izpustov izstopnega zraka iz bivalnih prostorov za živali, in sicer v hlevih so nameščeni ventilatorji na slemenu strehe (stropni ventilatorji) in ventilatorji na fasadi, ki so aktivni le v ekstremnih temperaturah, ko stropni ne zadoščajo. Na ta način se lahko povečuje hitrost prezračevanja skozi navpični odvod; za učinkovito postavitve zunanjih ovir za ustvarjanje turbulence v izhodnem toku zraka je na severni strani farme potok z zasaditvijo, ki deloma predstavlja vegetacijsko oviro proti naselju Peskovci, ventilatorji so nameščeni stran od stanovanjskih objektov, v smeri kmetijskih zemljišč za razpršitev izstopnega zraka na strani hlevov, ki so obrnjeni stran od občutljivih sprejemnikov. Upravljavec tehnike uporabe sistemov za čiščenje zraka ne uporablja. Upravljavec naprave uporablja tehniko za skladiščenje gnoja za začasno skladiščenje gnoja v objektu E, in sicer je postavljeno tako, da se upošteva glavne smeri vetra, ki so najpogostejši iz severne, severovzhodne in severozahodne smeri, tako pihajo stran od stavb z varovanimi prostori. Rastreseni gnoj se s trosilnikom čimprej vmeša v zemljo na kmetijskih zemljiščih.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), deloma c), e)1 in g)2 BAT 13 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 2.1.4. izreka tega dovoljenja določilo zahteve za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij vonjav in/ali učinka vonjav s kmetije iz BAT 13.

BAT 14 in BAT 15: Emisije iz skladišča za hlevski gnoj

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 14 za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak iz skladišča za hlevski gnoj je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a) Zmanjšanje razmerja med emisijsko površino in prostornino kupa hlevskega gnoja.
- b) Pokritje kupov hlevskega gnoja.
- c) Skladiščenje posušenega hlevskega gnoja v hlevu.

Upravljavec uporablja za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak iz skladišča gnoja tehniko zmanjšanja razmerja med emisijsko površino in prostornino kupa gnoja.

Gnoj se skladišči v skladiščnem objektu E (SkO1), kjer je naložen na kup, tako da gredo kupi gnoja v višino. Skladiščni objekt E je izveden v pol zaprti izvedbi, in sicer je zaprt s treh strani, s sprednje strani pa je, zaradi lažje manipulacije, odprt. Odprti del objekta je obrnjen stran od stanovanjskih objektov. Gnoj se skladišči v razsutem stanju na betonskih tleh v hladnejših mesecih leta (obdobje enega turnusa), ko je aplikacija na kmetijske površine prepovedana.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točki a) BAT 14 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točkah 2.1.5 in 3.1.5., 4.4.1 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za zmanjšanje emisije amoniaka v zrak iz skladišča za gnoj iz BAT 14.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 15 za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij v tla in vodo iz skladišča za hlevski gnoj je uporaba kombinacije spodaj

navedenih tehnik, in sicer v naslednjem prednostnem vrstnem redu:

- a) Skladiščenje posušenega hlevskega gnoja v hlevu.
- b) Uporaba betonskega silosa za skladiščenje hlevskega gnoja.
- c) Skladiščenje hlevskega gnoja na polnih neprepustnih tleh, opremljenih z drenažnim sistemom in zbiralnikom za odtekle tekočino.
- d) Izbira skladišča z zadostno zmogljivostjo za shranjevanje hlevskega gnoja v obdobjih, ko raztresanje ni mogoče.
- e) Shranjevanje hlevskega gnoja v kupih na polju, stran od površinskih in/ali podzemnih vodotokov, v katere bi lahko odtekala tekočina.

Upravljavec uporablja tehniko skladiščenja hlevskega gnoja na polnih neprepustnih tleh in tehniko izbire skladišča z zadostno zmogljivostjo za shranjevanje hlevskega gnoja v obdobjih, ko raztresanje ni mogoče.

Gnoj, ki nastaja v hlevih za rejo piščancev brojlerjev, se mehansko odstrani po vsakem turnusu in odpelje na kmetijska zemljišča ali v skladiščni objekt E (SkO1) - skladišče gnoja. Tla skladiščnega objekta E (SkO1), kjer se skladišči gnoj, so nepropustna – betonska. Drenažnega sistema in zbiralnika za odtekle tekočino ni, ker je piščančji gnoj suh in se ne izceja. V hladnejših mesecih leta (obdobje enega turnusa), ko je aplikacija na kmetijske površine prepovedana, se gnoj skladišči v skladiščnem objektu E (SkO1). Kapaciteta skladišča je 1.000 t, pri čemer v enem turnusu v vseh štirih hlevih (N1-N4) nastane 74 t gnoja. V primeru začasnega skladiščenja gnoja v obdobju, ko raztresanje ni mogoče, ima skladišče SkO1 zadostno kapaciteto.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točkah c) in d) BAT 15 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točkah 3.1.5, 4.4.1 in 4.4.2 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij v tla in vodo iz skladišča za gnoj iz BAT 15.

BAT 16, BAT 17 in BAT 18: Emisije iz skladišča za gnojevko

V napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja gnojevka ne nastaja.

Ministrstvo je presodilo, da za upravljavca BAT 16, BAT 17 in BAT 18 niso relevantni.

BAT 19: Predelava gnoja na kmetiji

V napravi iz točke 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja se ne izvaja predelava gnoja.

Ministrstvo je presodilo, da za upravljavca BAT 19 ni relevanten.

BAT 20, BAT 21, BAT 22: Rztresanje gnoja

BAT 20: Najboljša razpoložljiva tehnika za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij dušika, fosforja in mikrobnih patogenov v tla in vodo zaradi raztresanja gnoja, je uporaba vseh spodaj navedenih tehnik:

- a) Proučitev zemljišča, po katerem bo raztresen gnoj, da se ugotovijo tveganja za odtekanje, pri čemer se upoštevajo: — vrsta tal, stanje in naklon polja, — podnebne razmere, — odvodnjavanje in namakanje polja, — kolobarjenje, — vodni viri in vodovarstvena območja.
- b) Zadostna razdalja med polji, po katerih se raztrese gnoj (tako da ustrezen pas zemlje ostane brez nanosa gnoja), in: 1. območji, na katerih obstaja tveganje za odtekanje v vodo, kot so vodotoki, izviri, vrtine itd.; 2. sosednjimi zemljišči (vključno z mejicami).
- c) Rztresanju gnoja se je treba izogibati, kadar je tveganje za odtekanje lahko veliko. Gnoj se zlasti ne nanaša, kadar: 1. je polje poplavljen, zmrznjeno ali pokrito s snegom; 2. je stanje tal (npr. nasičenost z vodo ali zbitost) v kombinaciji z naklonom polja in/ali drenažo polja takšno, da je tveganje za odtekanje ali odvodnjavanje veliko; 3. se odtekanje lahko predvideva zaradi pričakovanega deževja.

- d) Prilagoditev količine raztresanja gnoja ob upoštevanju vsebnosti dušika in fosforja v gnoju ter značilnosti tal (npr. vsebnost hranil), potreb sezonskih pridelkov in pogojev v zvezi z vremenom ali poljem, ki bi lahko povzročili odtekanje.
- e) Uskladitev raztresanja gnoja s hranilno potrebo pridelkov.
- f) Redno preverjanje polj, po katerih je bil raztresen gnoj, da se ugotovijo morebitni znaki odtekanja, in po potrebi ustrezen odziv.
- g) Zagotovitev ustreznega dostopa do skladišča za gnoj in učinkovitega nakladanja gnoja brez raztresanja.
- h) Preverjanje, ali stroji za raztresanje gnoja brezhibno delujejo in so ustrezno nastavljeni.

Upravljavec dokazuje skladnost z doseganjem vseh zahtev. Upravljavec je navedel, da se pri raztrosu upošteva: vrsto tal, stanje in naklon polja, podnebne razmere, odvodnjavanje in namakanje polja, kolobarjenje, vodne vire in vodovarstvena območja. Upravljavec zagotavlja zadostno razdaljo med polji, po katerih se raztrosi gnoj, tako da pas zemlje ostane brez nanosa gnoja, in območji, na katerih obstaja tveganje za odtekanje v vodo, kot so vodotoki, izviri, vrtine. Upravljavec raztresi gnoj po lastnih in najetih zemljiščih in po zemljiščih, najetih pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov RS. Upravljavec je navedel podatke o zemljiščih, ki so predvidena za gnojenje, v skupni velikosti 46 ha. Kmetijska zemljišča so ravna, brez naklona. Nekatera kmetijska zemljišča, kamor upravljavec aplicira gnoj, se nahajajo na območjih, ki so v bližini vodotokov. Na teh kmetijskih zemljiščih se gnoja ne raztresi v bližini vodnega telesa, upošteva se varnostna razdalja (puferska cona) od telesa vodotoka.

Nekatera kmetijska zemljišča se nahajajo na vodovarstvenem območju, določenim z občinskim pravnim aktom (Odlok o zavarovanju vodnih virov Črnske meje, Krog in Fazanerija (Ur. RS, št. 34/2000) in Pravilnik gospodarjenja na kmetijskih zemljiščih, kmetijah in posestvih na vodovarstvenem območju Črnske meje, Krog in Fazanerija (Ur. RS, št. 47/2000)) kot II. in III. varstveni režim. Vnos gnoja na teh zemljiščih ni prepovedan. Skladno z okoljevarstvenim soglasjem (št. 35402-64/2016-28) in mnenjem ZRSVN (št. 4-II-780-O-17/JS, z dne 9.8.2017) se gnojenje s perutninskim gnojem in vodo od čiščenja hlevov, na območjih, varovanih na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave, lahko izvaja le na njivskih površinah. Upravljavec ima za gnojenje izdelan gnojilni načrt.

Pri gnojenju se upoštevajo podnebne/vremenske razmere. Gnojenje se izvaja v skladu z dobro kmetijsko prakso in Uredbo o varstvu voda pred onesnaženjem z nitrati iz kmetijskih virov (upoštevanje prepovedi nanašanja gnoja, prilagoditev količine gnoja ter upoštevanje potreb sezonskih pridelkov). Gnoja se ne nanaša, kadar je polje poplavljen, zamrznjeno ali pokrito s snegom; stanje tal (nasičenost z vodo ali zbitost) v kombinaciji z naklonom polja je takšno, da je tveganje za odtekanje ali odvodnjavanje veliko, in se odtekanje lahko predvideva zaradi pričakovane dežja. Pri raztrosu se prilagaja količina gnoja, upošteva se značilnosti tal (vsebnost hranil) in pogojev v zvezi z vremenom ali poljem, ki bi lahko povzročalo odtekanje. Odtekanje je, glede na to, da je gnoj suh in se ga raztrosi ter vdela v tla v času, ko ni močnih nalivov in tla niso zasičena z vodo, praktično nemogoče; upravljavec izvaja vizualni pregled stanja po aplikaciji gnoja na kmetijske površine. Skladiščni objekt E, v katerem se nahaja skladišče gnoja (SkO1), je izveden v pol zaprti izvedbi, in sicer je zaprt s treh strani, s sprednje strani pa je, zaradi lažje manipulacije, odprt. Redno poteka kontrola strojev za raztresanje gnoja, ki brezhibno delujejo in so ustrezno nastavljeni, ter preverjanje polj, po katerih je bil raztresen gnoj.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki so določene v točkah a), b), c), d), e), f), g) in h) BAT 20 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točkah 4.4.5, 4.4.6, 4.4.7, 4.4.8, 4.4.9, 4.4.10, 4.4.11 in 4.4.12 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za zmanjšanje emisij dušika, fosforja in mikrobnih patogenov v tla in vodo zaradi raztresanja gnoja.

BAT 21: Najboljša razpoložljiva tehnika za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak zaradi razvoja gnojevke je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije.

V napravi iz točke 1 izreka tega dovoljenja gnojevka ne nastaja.

Ministrstvo je presodilo, da za upravljavca BAT 21 ni relevanten.

BAT 22: Najboljša razpoložljiva tehnika za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak zaradi raztresanja gnoja je, da se gnoj čim prej vmeša v zemljo.

Gnoj, raztresen po površini zemlje, se z zemljo premeša med oranjem ali z drugo obdelovalno opremo, kot so kultivatorji z diski ali zobmi oziroma brane, odvisno od vrste in stanja tal. Gnoj se v celoti zmeša z zemljo ali se pokrije z njo. Gnoj se raztrosi z ustreznim trosilcem (npr. rotacijskim trosilcem, trosilcem z izmetom zadaj, dvonamenskim trosilcem).

Upravljavec je navedel, da se gnoj raztrosi z ustreznim trosilcem (npr. rotacijskim trosilcem, trosilcem z izmetom zadaj, dvonamenskim trosilcem). Po razmetu se ga v zemljo premeša med oranjem ali z drugo obdelovalno opremo, kot so kultivatorji z diski ali zobmi oziroma brane, odvisno od vrste in stanja tal. Časovni razmik med raztresanjem gnoja in vmešavanjem v zemljo je 0-4 ure oziroma do 12 ur, če ni ustreznih pogojev za hitrejšo vmešanje.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v BAT 22 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 4.4.13 izreka tega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak zaradi raztresanja gnoja.

BAT 23: Emisije iz celotnega proizvodnega procesa

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 23 za zmanjšanje emisije amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo perutnine je ocena ali izračun zmanjšanja emisije amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ki se uporabljajo na farmi.

Upravljavec izvaja rejo piščancev brojlerjev s sistemom reje na globokem nastilju in prisilnim prezračevanjem. V času obratovanja nastajajo razpršene emisije snovi v zrak, in sicer zaradi metabolizma živali in s tem povezanega nastanka gnoja. Ventilacija v hlevih se prilagaja glede na potrebe živali v določeni starosti in v določenem letnem času. Nastiljanje hlevov poteka ročno, z uporabo slame, napajalni sistem ne poliva vode. Predpisana sestava prehrane in prehranska strategija zmanjšujeta izločanje hranil (N, P) z iztrebki. Gnoj se na lokaciji skladišči v skladiščnem objektu E – skladišče za gnoj (SkO1), ki je na treh straneh zaprt. Odpadne pralne vode se zbirajo v vodotesnem zbiralniku odpadnih voda (Rez 1, SkRO1) in se jih skupaj z gnojem uporabi za gnojenje kmetijskih površin. Za izračun emisij amoniaka v zrak se uporablja tehnika ocene z uporabo masne bilance na podlagi izločanja in skupnega (ali skupnega amonijskega) dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem.

Emisije amoniaka iz hlevov bodo znašale 0,0548 kg NH₃/mesto za žival/leto, kar ustreza ravni emisij iz BAT 32. Emisije amoniaka skupaj (iz hlevov, gnojišč in gnojenja) bodo znašale 0,1046 kg NH₃/mesto za žival/leto. Skupne razpršene emisije celotnega prahu bodo znašale 1.425 kg/leto oz. 162 g/h.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike za zmanjšanje emisije amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo perutnine iz BAT 23 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 7.1.7 izreka tega dovoljenja določilo zahtevo za zmanjšanje emisije amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo piščancev brojlerjev iz BAT 23.

BAT 24, BAT 25, BAT 26, BAT 27, BAT 28 in BAT 29: Monitoring emisij in parametrov procesa

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 24 je monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, z uporabo ene od naslednjih tehnik, pri čemer je pogostost vsaj takšna,

kot je navedena spodaj:

- a) Izračun z uporabo masne bilance dušika in fosforja na podlagi zaužite krme, vsebnosti surovih beljakovin v prehrani, skupnega fosforja in proizvodnosti živali. Vsako leto enkrat.
- b) Ocena za skupno vsebnost dušika in fosforja na podlagi analize gnoja. Vsako leto enkrat.

Upravljaavec uporablja za monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, tehniko ocene za skupno vsebnost dušika in fosforja na podlagi masne bilance.

Za oceno skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, upravljaavec za namen priprave podatkov za izdelavo poročila o obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak zagotovi pridobivanje ustreznih podatkov in enkrat letno izvedbo izračuna skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, na podlagi naslednjih zbranih podatkov:

- zasedenost hlevov,
- poraba krme,
- trajanje posameznega proizvodnega ciklusa,
- vsebnost dušika in fosforja v krmi,
- začetne in končne mase živali posameznega proizvodnega ciklusa.

Primerjava končnih rezultatov izkazuje, da izračunana skupni izločeni dušik in skupni izločeni fosfor za piščance brojlerje ne presegata mejnih vrednosti iz Preglednic 1.1 in 1.2 BAT 3 in BAT 4.

Ministrstvo je presodilo, da upravljaavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike za rejo piščancev brojlerjev, ki je določena v točki a) BAT 24 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 7.1.8 izreka tega dovoljenja določilo mejne vrednosti skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju iz BAT 24.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 25 je monitoring emisij amoniaka v zrak z uporabo ene od naslednjih tehnik, pri čemer je pogostost vsaj takšna, kot je navedena spodaj:

- a) Ocena z uporabo masne bilance na podlagi izločanja in skupnega (ali skupnega amonijskega) dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem. Vsako leto enkrat.
- b) Izračun na podlagi merjenja koncentracije amoniaka in stopnje prezračevanja z uporabo metod iz standardov ISO, nacionalnih ali mednarodnih standardov ali drugih metod, s katerimi se zagotavljajo podatki enakovredne znanstvene kakovosti. Vsakokrat, ko se pojavijo bistvene spremembe vsaj enega od naslednjih parametrov: vrste živali, ki se redijo na kmetiji in sistema nastanitve.
- c) Ocena z uporabo emisijskih faktorjev. Vsako leto enkrat.

Upravljaavec uporablja pri monitoringu emisij amoniaka v zrak tehniko ocene z uporabo masne bilance na podlagi izločanja in skupnega (ali skupnega amonijskega) dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem. Iz hlevov, skladišča za gnoj in pri gnojenju se v ozračje izgubljajo različne dušikove spojine, pri tem gre predvsem za izgube amoniaka (NH_3), didušikovega oksida (N_2O), dušikovih oksidov (NO_x) in dušika v molekularni obliki (N_2). Metodika masne bilance upošteva, da je v vsaki naslednji fazi ravnanja z gnojem, kjer izhlapeva skupni amoniakov dušik, na voljo le tisti, ki ga zadržimo v predhodni fazi. Tako so emisije iz skladiščenja gnoja odvisne od izgub skupnega amonijakovega dušika iz hlevov, emisije pri gnojenju pa od izgub le-tega iz hlevov in skladišča gnoja. Emisije amoniaka se ocenijo na podlagi količine dušika, ki ga izloči žival (brojler) ter z uporabo toka skupnega dušika (ali amonijskega dušika) in koeficientom hlapenja (VC) v vsaki fazi ravnanja z gnojem (pri vzreji v bivalnih objektih, skladiščenju in raztresanju). Emisijski faktorji se nanašajo na referenčne načine reje (EF NH_3 hlevi 0,28), skladiščenje gnoja (EF NH_3 skladišče gnoja 0,17, Ef N_2O 0,03, EF NO_x 0,008 in EF N_2 0,3) in raztros gnoja (EF NH_3 gnojenje 0,66), pri čemer se v primeru tehnik z zmanjšanimi emisijami uporablja korekcijske faktorje (KF) za zmanjšanje emisij:

- KF za NH_3 za zmanjšanje emisij iz hlevov je 0,7,
- KF za zmanjšanje emisij iz skladišča gnoja je 0,5 in

- KF za zmanjšanje emisij pri gnojenju je 0,4.

Izračun ocene emisij amoniaka v zrak zaradi vzreje brojlerjev izražena v kg na mesto za brojlerja na leto, pri upoštevanju 81 % zasedenosti hleva tako znaša 0,0548 kg NH₃/mesto za brojler/leto, kar ustreza ravni emisij iz BAT 31 oziroma 0,1046 kg NH₃/mesto za brojlerja/leto, upoštevajoč hleve, gnojišče in gnojenje.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točki a) BAT 25 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 2.3.1 izreka tega dovoljenja določilo zahtevo za monitoring emisij amoniaka v zrak iz BAT 25.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 26 je redni monitoring emisij vonjav v zrak.

V bližini naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ni občutljivih sprejemnikov za vonjave. Farma ni locirana v naselju, temveč se nahaja južno od naselja Peskovci. V južni smeri farme so tudi gozdne površine, v ostale smeri pa kmetijske površine. Severno od farme se nahaja potok z manjšo vegetacijo. Najbližji stanovanjski objekti so v smeri severno od farme in so oddaljeni najmanj 140 m. Na hlevih je strešna ventilacija, na čelni strani pa je ventilacija, ki se jo uporablja v ekstremnih temperaturah in je obrnjena stran od naselja, proti kmetijskim površinam. Z modeliranjem so bili ocenjeni vplivi vonjav na okolico farme. Upoštevani so bili štirje hlevi za talno rejo brojlerjev v zadnji tretjini turnusa, ko so piščanci največji, in v času obratovanja skladišča gnoja. Podatki o emisijskih vrednostih so bili uporabljeni iz dejanskih meritev vonjav primerljivih hlevov in skladišča gnoja (z dinamično olfaktometrijo). Pri modeliranju je bil uporabljen program Austal View, s katerim se računa disperzija onesnaževal v zraku (Lagrangeov model disperzije delcev), ki omogoča izračun pogostosti pojavljanja vonjav v okolju. Pri tem so bili upoštevani meteorološki podatki o smeri in jakosti vetra, teren in hrapavost tal. Rezultati so pokazali, da pogostost pojavljanja vonjav v koledarskem letu za najbližje objekte ne bo večja od 5 % oziroma največja pogostost 6,9 % za kumulativno stanje, kar je pod priporočljivo mejno vrednostjo nemške smernice (15 % za kmetijsko in mešano okolje). Podrobnejše ocenjevanje emisij vonjav z modelskim izračunom je izvedeno v Elaboratu o določitvi vplivnega območja. Tako upravljavec ne pričakuje poslabšanja kvalitete zraka v širši okolici farme zaradi emisij vonjav.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavcu ni treba izvajati tehnike glede emisije vonjav, opisane v BAT 12 Zaključka o BAT, saj v bližini naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja ni občutljivih sprejemnikov z vonjavami. Zaradi navedenega upravljavcu ni treba izvajati monitoringa, opisanega v BAT 26 Zaključka o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 27 je monitoring emisij prahu iz posameznega bivalnega objekta za živali z uporabo ene od naslednjih tehnik, pri čemer je pogostost vsaj takšna, kot je navedena spodaj:

- a) Izračun z merjenjem koncentracije prahu in stopnje prezračevanja z uporabo metod iz standardov EN ali drugih metod (v skladu s standardi ISO, nacionalnimi ali mednarodnimi standardi), s katerimi se zagotavljajo podatki enakovredne znanstvene kakovosti. Enkrat na leto.
- b) Ocena z uporabo emisijskih faktorjev. Enkrat na leto.

Upravljavec uporablja pri monitoringu emisij prahu iz posameznega bivalnega objekta za živali tehniko ocene z uporabo emisijskih faktorjev za prah, kjer je predlagan emisijski faktor za brojlerje 0,017 kg/mesto za žival v hlevu na leto. Izbran emisijski faktor je primeren in priporočen, saj se v primeru izvajanja ukrepov za zmanjševanja prašenja kot npr. razprašen material za nastilj, ročno nastiljanje, napajalni sistem, ki ne toči, prisilni ventilacijski sistem itd. uporabi emisijski faktor iz spodnjega razpona (0,017 – 0,022) priporočenih nizozemskih emisijskih faktorjev iz referenčnega BAT dokumenta. Upravljavec v okviru rednega obratovalnega monitoringa za emisije snovi v zrak oceni emisije prahu iz hlevov vsako leto enkrat. Pri uporabi emisijskega faktorja se upošteva vrsto

in število perutnine oziroma zasedenost hleva in tehnike, ki se uporabljajo za zmanjšanje emisije prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali, ki so podrobneje opisane pri BAT 11.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točki b) BAT 27 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 2.3.2 izreka tega dovoljenja določilo zahtevo za monitoring emisij prahu iz posameznega bivalnega objekta za živali iz BAT 27.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 28 je monitoring emisij amoniaka, prahu in/ali vonjav iz posameznega bivalnega objekta za živali, opremljenega s sistemom za čiščenje zraka, z uporabo vseh naslednjih tehnik, pri čemer je pogostost vsaj takšna, kot je navedeno spodaj:

- a) Preverjanje učinkovitosti sistema za čiščenje zraka z merjenjem amoniaka, vonjav in/ali prahu v dejanskih razmerah na kmetiji ter v skladu s predpisanim meritvenim protokolom in z uporabo metod iz standardov EN ali drugih metod (v skladu s standardi ISO, nacionalnimi ali mednarodnimi standardi), s katerimi se zagotavljajo podatki enakovredne znanstvene kakovosti - enkrat.
- b) Nadzor učinkovitega delovanja sistema za čiščenje zraka (npr. s stalnim evidentiranjem parametrov obratovanja ali uporabo alarmnih sistemov) – dnevno.

Upravljavec nima sistema za čiščenje zraka, zato navedeni BAT 28 ni relevanten oziroma upravljavcu ni treba izvajati monitoringa, opisanega v BAT 28 Zaključkov o BAT.

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 29 je monitoring naslednjih parametrov procesa vsaj enkrat na leto:

- a) Poraba vode.
- b) Poraba električne energije.
- c) Poraba goriva.
- d) Število prejetih in oddanih živali, pri čemer se upoštevajo tudi skotitve in pogini.
- e) Poraba krme.
- f) Proizvodnja gnoja.

Upravljavec izvaja evidenco vseh parametrov procesa (poraba vode, električne energije, poraba lesne biomase, kadavrov, poraba krme, količina gnoja):

- a) Poraba vode: vgrajeni so števci za porabo vode.
- b) Poraba električne energije: vgrajeni so števci za porabo električne energije.
- c) Poraba goriva: vodi se poraba lesne biomase za namene ogrevanja hlevov preko računov o nabavi.
- d) Število prejetih in oddanih živali, pri čemer se upoštevajo tudi skotitve in pogini: vodi se hlevski list z evidenco o številu ob vhlevitvi in ob izhlevitvi ter o poginu za vsak hlev posebej (na ciklus) in na leto.
- e) Poraba krme: vodi se evidenca - hlevski list za nabavo krme na osnovi podatkov iz dobavnic krme za posamezen turnus in na letnem nivoju.
- f) Proizvodnja gnoja: vodijo se podatki o količini nastalega gnoja po turnusih in na letnem nivoju.

Ministrstvo je presodilo, da upravljavec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, določene v BAT 29 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 7.1.9 izreka tega dovoljenja določilo zahtevo za vodenje evidence porabe vode, porabe električne energije, porabe goriva, števila prejetih in oddanih živali, pri čemer se upoštevajo tudi skotitve in pogini, porabe krme in proizvodnje gnoja iz BAT 29.

b) Zaključki o BAT za intenzivno rejo perutnine

BAT 32: Emisije amoniaka iz bivalnih objektov za perutnino

Najboljša razpoložljiva tehnika opisana v BAT 32 za zmanjšanje emisij amoniaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za brojlerje je uporaba ene od spodaj navedenih tehnik ali njihove kombinacije:

- a) Prisilno prezračevanje in napajalni sistem brez iztekanja (v primeru polnih tal z globokim nastiljem).
- b) Sistem za umetno sušenje nastilja z uporabo notranjega zraka (v primeru polnih tal z globokim nastiljem).
- c) Naravno prezračevanje v kombinaciji z napajalnim sistemom brez iztekanja (v primeru polnih tal z globokim nastiljem).
- d) Nastilj na traku za gnoj in umetno sušenje z zrakom (v primeru nivojskih sistemov tal).
- e) Ogrevana in hlajena tla z nastiljem (pri kombiniranih sistemih).
- f) Uporaba sistemov za čiščenje zraka, kot so:
 1. mokri pralnik s kislino,
 2. dvostopenjski ali tristopenjski sistem za čiščenje zraka,
 3. biološki pralnik plinov (ali biološki precejalni filter).

Upravljaivec izvaja tehniko a) za zmanjševanje emisij amoniaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za piščance brojlerje, in sicer prisilno prezračevanje in napajalni sistem brez iztekanja (v primeru polnih tal z globokim nastiljem). V hlevih (N1-N4) so nameščena polna tla z globokim nastiljem in prisilnim prezračevanjem z računalniško vodenimi ventili in napajalnim sistemom brez iztekanja. V hlevih je nameščeno prisilno prezračevanje s pomočjo ventilatorjev, ki so računalniško vodeni na osnovi vgrajenih senzorjev za zaznavanje temperature in zračne vlage. V hlevih se nahaja kapljični »nipl« napajalni sistem. Pri tovrstnem napajalnem sistemu je potrebno paziti na pritisk vode v sistemu; sistem je računalniško voden, da zaznava pritisk in ga prilagaja.

Ministrstvo je presodilo, da upravljaivec izkazuje uporabo najboljše razpoložljive tehnike, ki je določena v točki a) BAT 32 Zaključkov o BAT. Ministrstvo je v točki 2.1.6 izreka tega dovoljenja določilo tehniko za zmanjšanje emisije amoniaka v zrak iz posameznega bivalnega objekta za brojlerje in v točki 2.2.1 izreka tega dovoljenja v Preglednici 1 iste točke izreka tega dovoljenja določil mejno vrednost emisije za dušik, izražen kot NH₃ iz Preglednice 3.2 BAT 32 Zaključkov o BAT.

4. Sodelovanje javnosti

Ministrstvo je skladno z določilom 71. člena ZVO-1 javnosti zagotovilo vpogled v vlogo in predloženo dokumentacijo za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja in osnutek odločitve o okoljevarstvenem dovoljenju. Ministrstvo je z javnim naznanilom št. 35432-1/2022-2550-11 z dne 14. 9. 2022 v svetovnem spletu ter na sedežu Upravne enote Murska Sobota, Kardoševa ulica 2, 9000 Murska Sobota obvestilo javnost o vseh zahtevah iz drugega odstavka 71. člena ZVO-1. Javnost je bila obveščena, da je vpogled v vlogo za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja, pripadajoče zaključke o BAT in osnutek odločitve o okoljevarstvenem dovoljenju zagotovljen v prostorih Upravne enote Murska Sobota, Kardoševa ulica 2, 9000 Murska Sobota. Javnosti je bilo omogočeno dajanje mnenj in pripomb 30 dni od dneva začetka javne razgrnitve, to je od 19. 9. 2022 do 18.10. 2022.

V tem času na ministrstvo oziroma na gp.mop@gov.si ni bilo posredovanih nobenih pripomb.

5. Pravna podlaga za določitev mejnih vrednosti emisij, ukrepov za varstvo okolja in drugih obratovalnih pogojev, obveznosti v zvezi z izvajanjem obratovalnega monitoringa in poročanja ter razlogi za odločitev

K točki 1 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Ministrstvo je ugotovilo, da naprava obratuje v skladu s splošnimi zahtevami za obratovanje naprave iz ZVO-1, Uredbo o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, zaključki o BAT in drugimi predpisi, ki urejajo okoljevarstvene zahteve za obratovanje naprave, zato je upravljavcu izdal okoljevarstveno dovoljenje za obratovanje naprave, v kateri se izvaja dejavnost intenzivne reje perutnine (piščancev brojlerjev) s proizvodnjo zmogljivostjo 83.800 mest.

Ministrstvo je v skladu s prvim odstavkom 74. člena ZVO-1 upravljavcu določilo okoljevarstvene zahteve zaradi zagotavljanja visoke stopnje varstva okolja kot celote kot izhaja iz nadaljevanja obrazložitve.

K točki 2 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Ministrstvo je na podlagi 17. člena ZVO-1 in na podlagi Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Uradni list RS, št. 31/07, 70/08, 61/09, 50/13, 44/22 – ZVO-2 in 48/22) in Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, št. 105/08 in 44/22 – ZVO-2), v točki 2 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z emisijami snovi v zrak.

Ministrstvo je v točki 2.1.1 izreka tega dovoljenja določilo ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje emisije snovi v zrak na podlagi tretjega odstavka 33. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja.

Ministrstvo je v točki 2.1.2 izreka tega dovoljenja določilo ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje emisije snovi v zrak na podlagi 34. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja.

Ministrstvo je v točki 2.1.3 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za zmanjševanje nastanka emisije prahu iz posameznih bivalnih objektov za živali na podlagi točke a) in b)1 BAT 11 Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v točki 2.1.4 izreka tega dovoljenja določilo ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje emisije vonjav iz naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja na podlagi točk a), b), deloma c), e)1 in g)2 BAT 13 Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v točki 2.1.5 izreka tega dovoljenja določilo ukrep za zmanjševanje emisije amoniaka v zrak iz skladišča za hlevski gnoj na podlagi točke a) BAT 14 Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v točki 2.1.6 izreka tega dovoljenja določilo tehniko reje za posamezno kategorijo živali oziroma tehniko za zmanjševanje emisije amoniaka iz posameznih bivalnih objektov za vzrejo brojlerjev, s katero upravljavec dosega raven emisij amoniaka za rejo brojlerjev iz Preglednice 1 iz točke 2.2.1 izreka tega dovoljenja na podlagi točke a) in Preglednice 3.2 BAT 32 Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v točki 2.2.1 izreka tega dovoljenja določilo mejno vrednost emisijskega faktorja za določitev emisije dušika, izraženega kot NH₃, v zrak glede na vrsto reje na podlagi Preglednice 3.2, BAT 32 Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v točkah 2.3.1 in 2.3.2 izreka tega dovoljenja določilo zahtevo v zvezi z načinom izvajanja monitoringa emisij snovi v zrak na podlagi točke a) BAT 25 za amoniak in na podlagi točke b) BAT 27 za celotni prah Zaključka o BAT ter v povezavi z 31. členom Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja. Tehnika za monitoring amoniaka je določena z oceno emisij z uporabo masne bilance na podlagi izločanja in skupnega dušika, prisotnega v vsaki fazi ravnanja z gnojem, kjer je upravljavec pridobil emisijske in korekcijske faktorje na podlagi podatkov, določenih v Air Pollutant Emission Inventory Guidebook 2016 (EEA 2016,) in Guidance document on preventing and abating ammonia emissions from agricultural sources (ECE/EB.AIR/120, 2014). Tehnika za monitoring prahu je določena z oceno na podlagi emisijskih faktorjev, ki jih je upravljavec pridobil na podlagi podatkov, določenih v skladu z referenčnim dokumentom Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Intensive Rearing of Poultry or Pigs, 2017.

Ministrstvo je v točkah 2.4.1 in 2.4.2 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi s poročanjem na podlagi 21. člena Pravilnika o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter pogojih za njegovo izvajanje.

K točki 3 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Ministrstvo je v točki 3.1.1 izreka tega dovoljenja določilo obveznost, da v napravi ne smejo nastajati komunalne odpadne vode, na podlagi navedb upravljavca v vlogi, kjer navaja, da na območju naprave ne nastajajo komunalne odpadne vode.

Ministrstvo je v točki 3.1.2 izreka tega dovoljenja določilo obveznost čiščenja hlevov ter odvoz gnoja na podlagi navedb upravljavca v vlogi ter v skladu z BAT 6 b) Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v točki 3.1.3 izreka tega dovoljenja določilo obveznost zbiranja vode od pranja hlevov v zbiralnikih ter način ravnanja z njimi, na podlagi navedb upravljavca v vlogi ter v skladu z BAT 7 c), BAT 6 b) in BAT 7 a) Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v točki 3.1.4 izreka tega dovoljenja določilo testiranje zbiralnikov na podlagi navedb upravljavca v vlogi ter posredno na podlagi BAT 7 a) Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v točki 3.1.5 izreka tega dovoljenja določilo zbiranje suhega gnoja v času, ko gnojenje ni dovoljeno, na podlagi navedb upravljavca v vlogi ter v skladu z BAT 15 c), BAT 14 b) in BAT 15d) Zaključka o BAT, v povezavi z Uredbo o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/09, 5/13, 22/15, 12/17 in 44/22 – ZVO-2).

Ministrstvo je v točki 3.1.6 izreka tega dovoljenja določilo obveznost odvajanja padavinske odpadne vode z manipulativnih površin na podlagi navedb upravljavca v vlogi, BAT 6 c) in 7 b) Zaključka o BAT ter v povezavi s štiriindvajseto točko 4. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2 in 75/22).

Ministrstvo je v točki 3.1.7 izreka tega dovoljenja določilo obveznost suhega čiščenja območja asfaltiranih ter transportnih poti na podlagi navedb upravljavca v vlogi, v povezavi s točko a) BAT 6 Zaključka o BAT.

K točki 4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Ministrstvo je v točki 4 izreka tega dovoljenja določilo okoljevarstvene zahteve glede ravnanja z odpadki in gnojem ter pralnimi vodami na podlagi Uredbe o odpadkih (Uradni list RS, št. 37/15, 69/15, 129/20), Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/09, 5/13, 22/15, 12/17 in 44/22 – ZVO-2) in Zaključka o BAT.

Na podlagi petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega se v okoljevarstvenem dovoljenju poleg ostalih vsebin določijo tudi ukrepi za preprečevanje onesnaževanja oziroma zmanjševanje emisij iz naprave, ukrepi za spremljanje lastnih odpadkov, nastalih v napravi in ravnanje z njimi v skladu s predpisi, ki urejajo odpadke in ukrepi za preprečevanje, pripravo za ponovno uporabo, recikliranje in predelavo odpadkov, nastalih v napravi.

Ministrstvo je v točki 4.1.1 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za začasno skladiščenje odpadkov na podlagi 10., 19. in 20. člena Uredbe o odpadkih.

Ministrstvo je v točki 4.1.2 izreka tega dovoljenja določilo zahteve glede skladiščenja nevarnih odpadkov na podlagi 19. in 20. člena Uredbe o odpadkih.

Ministrstvo je v točki 4.1.3 izreka tega dovoljenja določilo zahteve glede nadaljnjega ravnanja z nastalimi odpadki na podlagi 24. člena Uredbe o odpadkih.

Ministrstvo je v točki 4.2.1 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za spremljanje nastajanja lastnih odpadkov in ravnanje z njimi na podlagi 28. člena Uredbe o odpadkih in četrte alineje petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

Ministrstvo je v točki 4.3.1 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za preprečevanje, pripravo za ponovno uporabo, recikliranje in predelavo odpadkov na podlagi osme alineje petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

Ministrstvo je v točki 4.4.1 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi s skladiščenjem gnoja na podlagi točke a) BAT 14 Zaključka o BAT in točk b), c) in d) BAT 15 ter 12. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točki 4.4.2 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z zmogljivostjo skladišča za gnoj na podlagi točke d) BAT 15 Zaključka o BAT ter 12. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točki 4.4.3 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi s skladiščenjem pralnih vod na podlagi BAT 7 Zaključka o BAT in 12. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točki 4.4.4 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z ravnanjem z gnojem in s pralnimi vodami na podlagi 6. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točki 4.4.5 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi s proučitvijo kmetijskega zemljišča, ki se bo gnojilo, na podlagi točke a) BAT 20 Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v točki 4.4.6 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z zagotovitvijo zadostne razdalje pri gnojenju na podlagi točke b) BAT 20 Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v točki 4.4.7 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z nevnašanjem gnoja na kmetijska zemljišča na podlagi točke c) BAT 20 Zaključka o BAT in 7. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točki 4.4.8 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi s prilagoditvijo količine gnoja za na kmetijska zemljišča na podlagi točke d) BAT 20 Zaključka o BAT in 13. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točki 4.4.9 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z zagotovitvijo raztrosa gnoja skladno s hranilno potrebo pridelkov na podlagi točke e) BAT 20 Zaključka o BAT in 13. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točki 4.4.10 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi s preverjanjem kmetijskih zemljišč, na katera je bil raztrošen gnoj, na podlagi točke f) BAT 20 Zaključka o BAT in 14. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točki 4.4.11 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z zagotovitvijo ustreznega dostopa do skladišča za gnoj in učinkovitega nakladanja gnoja brez raztresanja na podlagi točke g) BAT 20 Zaključka o BAT.

Ministrstvo je v točki 4.4.12 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi s preverjanjem strojev za raztresanje gnoja na podlagi točke h) BAT 20 Zaključka o BAT in 14. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točki 4.4.13 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z raztrosom in vmešanjem gnoja v tla na podlagi BAT 22 Zaključka o BAT in 14. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov.

Ministrstvo je v točki 4.4.14 izreka tega dovoljenja določilo zahteve v zvezi z ravnanjem s pralnimi vodami na podlagi 6. člena Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov in na podlagi točke c) BAT 7 Zaključka o BAT.

K točki 5 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Ministrstvo je okoljevarstvene zahteve glede emisij hrupa določilo v točki 5 izreka tega dovoljenja na podlagi 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, in predpisov, navedenih v nadaljevanju te obrazložitve.

Ministrstvo je v točki 5.1.1 izreka tega dovoljenja upravljavcu določilo zahteve za obratovanje naprave iz točke 1 izreka tega dovoljenja na podlagi 7., 8., 9. in prvega odstavka 12. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju in na podlagi Ocene obremenjenosti okolja s hrupom.

V točki 5.1.2 izreka tega dovoljenja je ministrstvo upravljavcu določilo ukrepe varstva pred hrupom na podlagi 12. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju.

Ministrstvo je v točki 5.1.3 izreka tega dovoljenja določilo zahteve za preprečevanje ali, kjer to ni mogoče, zmanjšanje emisij hrupa iz BAT 10 Zaključkov o BAT.

Mejne vrednosti kazalcev hrupa L_{dan} , $L_{večer}$, $L_{noč}$ in L_{dvn} za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja je ministrstvo določilo v točki 5.2.1 izreka tega dovoljenja na podlagi 5. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, in sicer Preglednice 4 Priloge 1 te Uredbe.

Mejne vrednosti konične ravni hrupa L_1 za napravo iz točke 1 izreka tega dovoljenja je ministrstvo določilo v točki 5.2.2 izreka tega dovoljenja na podlagi 5. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, in sicer Preglednice 5 Priloge 1 te Uredbe.

Ministrstvo je v točki 5.3.1 izreka tega dovoljenja upravljavcu določilo zahteve v zvezi z zagotavljanjem in obsegom izvajanja prvega ocenjevanja in obratovalnega monitoringa hrupa na podlagi prvega odstavka 14. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju ter 6. in 8. člena Pravilnika o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, št. 105/08 in 44/22 – ZVO-2).

Ministrstvo je v točki 5.3.2 izreka tega dovoljenja upravljavcu določilo zahtevo za čas izvajanja prvega ocenjevanja hrupa na podlagi 7. člena Pravilnika o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje.

Zahtevo za pogostost izvajanja obratovalnega monitoringa hrupa je ministrstvo upravljavcu določilo v točki 5.3.3 izreka tega dovoljenja na podlagi 9. člena Pravilnika o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje.

Ministrstvo je v točki 5.3.4 izreka tega dovoljenja upravljavcu določilo zahtevo za posredovanje poročila o ocenjevanju hrupa Agenciji Republike Slovenije za okolje na podlagi 13. člena Pravilnika o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje.

K točki 6 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Naslovni organ je na podlagi šestega odstavka 74. člena ZVO-1 v povezavi z osmim odstavkom 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, v točki 6.1 izreka tega dovoljenja potrdil prejeto Oceno možnosti onesnaženja tal in podzemne vode, št. 900122-avl, februar, 2022, dopolnitev 1. 6. 2022, 1. 8. 2022, izdelal E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana, v skladu s 13. členom Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega. Upravljavec je k vlogi predložil Oceno možnosti onesnaženja tal in podzemne vode na podlagi drugega odstavka 22. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

Naslovni organ je v točki 6.2 izreka tega dovoljenja določil zahteve za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode v skladu z drugo in tretjo alinejo petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

V točki 6.2.1 izreka tega dovoljenja je naslovni organ na podlagi druge alineje petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, določil zahteve za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode iz prvega odstavka 7. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, in sicer, da mora upravljavec zagotavljati preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode tako, da zagotovi brezhibno in zanesljivo obratovanje naprave, izvaja tehnične ukrepe za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode, vodi vzdrževalni dnevnik o izvajanju tehničnih ukrepov iz druge alineje te točke izreka tega dovoljenja in zagotovi izvedbo rednih pregledov tehničnih ukrepov za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode

vsakih pet let in le-to izvede po pravilih stroke kot to določa tretji odstavek 7. člena navedene uredbe.

Naslovni organ je v točki 6.2.2 izreka tega dovoljenja v skladu s tretjo alinejo petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, določil bistvene tehnične ukrepe za zagotavljanje varstva tal in podzemne vode iz ugotovitev in opisov možnosti onesnaženja tal in podzemne vode, podanih v Oceni možnosti onesnaženja tal in podzemne vode iz točke 6.1 izreka tega dovoljenja. Iz Ocene možnosti onesnaženja tal in podzemne vode iz točke 6.1 izreka tega dovoljenja izhaja, da bi do nenadzorovanega izpusta nevarnih snovi v okolje lahko prišlo zaradi nestrokovnega ravnanja z razkužili in v primeru razlitja nevarnih snovi, zato je sprejel naslednje ukrepe za preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode: skladiščenje dezinfekcijskega sredstva tako, da se prepreči izpust v okolje, strokovno rokovanje z dezinfekcijskim sredstvom, ki ga sme izvajati le ustrezno usposobljena oseba, da v primeru razlitja sredstev za čiščenje in razkuževanje ter dizelskega goriva ni izpusta nevarnih snovi v okolje; utrjene talne površine transportnih poti; vodenje evidence o uporabi nevarnih snovi; določitev postopkov za ukrepanje ob izlivih in nesrečah; izvajanje programa rednih popravil in vzdrževanja, čiščenje hlevov in opreme s čistilnimi napravami na visok tlak tako, da se zmanjša poraba razkužila.

K točki 7 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Naslovni organ je skladno z 9. točko drugega odstavka 74. člena ZVO-1, v povezavi z deveto alinejo petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, v točki 7.1 izreka tega dovoljenja določil ukrepe za čim višjo stopnjo varstva okolja kot celote, ki temeljijo na uporabi najboljših razpoložljivih tehnik iz Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točki 7.1.1 izreka tega dovoljenja določil zahteve glede izvajanja in upoštevanja sistema ravnanja z okoljem na podlagi devete alineje petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, v povezavi z BAT 1, Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točki 7.1.2 izreka tega dovoljenja določil zahteve glede dobrega gospodarjenja na podlagi najboljše razpoložljive tehnike za preprečevanje ali zmanjševanje okoljskega vpliva in izboljšanje splošnih značilnosti iz točk a), b), c), d) in e) BAT 2 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točkah 7.1.3 in 7.1.4 izreka tega dovoljenja določil zahteve glede nadzorovane prehrane na podlagi najboljših razpoložljivih tehnik za zmanjšanje skupnega izločenega dušika in fosforja iz točk a), b), c) in d) BAT 3 in točk a), b) in c) BAT 4 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točkah 7.1.5 in 7.1.6 izreka tega dovoljenja določil zahteve glede učinkovite uporabe vode in energije na podlagi najboljših razpoložljivih tehnik iz točk a), b), c), d) in e) BAT 5 in točk a), b), c) in d) BAT 8 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točki 7.1.7 izreka tega dovoljenja določil zahteve glede emisije iz celotnega proizvodnega procesa na podlagi najboljše razpoložljive tehnike za zmanjšanje emisij amoniaka iz celotnega proizvodnega procesa za rejo perutnine iz BAT 23 Zaključka o BAT.

Naslovni organ je v točki 7.1.8 izreka tega dovoljenja določil zahteve glede spremljanja skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, na podlagi najboljše razpoložljive tehnike za monitoring skupnega dušika in skupnega fosforja, izločenih v gnoju, v skladu s točko a) BAT 24

Zaključka o BAT v povezavi s prvim in drugim odstavkom 101. člena ZVO-1.

Naslovni organ je v točki 7.1.9 izreka tega dovoljenja določil zahteve glede vodenja evidence parametrov procesa na podlagi najboljše razpoložljive tehnike iz točk a), b), c), d), e) in f) BAT 29 Zaključka o BAT v povezavi s prvim in drugim odstavkom 101. člena ZVO-1.

Naslovni organ je v točki 7.1.10 izreka tega dovoljenja določil zahteve glede poročanja zahtev iz točk 7.1.7., 7.1.8. in 7.1.9. izreka tega dovoljenja na podlagi BAT 23, 24 in 29 Zaključka o BAT.

V točki 7.2.1 izreka tega dovoljenja je naslovni organ določil ukrepe za preprečevanje nesreč ter omejitev in zmanjšanje njihovih posledic na podlagi sedme alineje petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, in na podlagi predloga ukrepov za preprečevanje nesreč in zmanjševanja njihovih posledic, ki ga je upravljavec predložil v predmetnem postopku.

Naslovni organ je v točkah 7.3.1 in 7.3.2 izreka tega dovoljenja določil zahteve glede izvajanja ukrepov, s katerimi se zagotovi skladnost naprave z okoljevarstvenim dovoljenjem, če je kršeno in zahteve glede zaustavitve naprave ali njenega dela, če zaradi kršitve pogojev grozi neposredna nevarnost za zdravje ljudi ali povzročitev znatnega škodljivega vpliva na okolje na podlagi 5. in 6. točke drugega odstavka 74. člena ZVO-1.

Naslovni organ je v točki 7.3.3 izreka tega dovoljenja na podlagi tretje alineje šestega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, določil zahteve v zvezi s poročanjem v Evropski register izpustov in prenosov onesnaževal v skladu z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 166/2006 z dne 18. januarja 2006 o Evropskem registru izpustov in prenosov onesnaževal ter spremembi direktiv Sveta 91/689/EGS in 96/61/ES (UL L št. 33 z dne 4. 2. 2006, str. 1), zadnjič spremenjeno z Uredbo (ES) št. 596/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek iz člena 251 Pogodbe, Sklepu Sveta 1999/468/ES glede regulativnega postopka s pregledom - Prilagoditev regulativnemu postopku s pregledom - četrti del (UL L št. 188 z dne 18. 7. 2009, str. 14).

K točki 8 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Ukrepe za preprečevanje in nadzor nad izrednimi razmerami pri obratovanju naprave ter za zmanjševanje njihovih posledic je ministrstvo določilo skladno s peto alinejo petega odstavka 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, ter na podlagi Referenčnega dokumenta o najboljših razpoložljivih tehnikah za intenzivno rejo perutnino in prašičev, in sicer je v točki 8.1 izreka tega dovoljenja določil zahteve v zvezi z vzdrževanjem, razkuževanjem, nadzorom nad rejo za primer izrednih situacij.

K točki 9 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

Ministrstvo je v točki 9.1 izreka tega dovoljenja določilo, da mora upravljavec skladno s sedmim odstavkom 24. člena Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, najkasneje v 30 dneh od nastanka spremembe obvestiti ministrstvo o spremembah, ki se nanašajo na upravljavca.

V točki 9.2 izreka tega dovoljenja je ministrstvo določilo, da mora upravljavec, ob stečaju pa stečajni upravitelj, ministrstvo na podlagi prvega odstavka 81. člena ZVO-1 pisno obvestiti o nameri dokončnega prenehanja obratovanja naprave, kar izkazuje s potrdilom o oddani pošiljki. Če mora upravljavec pripraviti izhodiščno poročilo v skladu z določbo četrtega odstavka 70. člena

ZVO-1, mora pisno obvestilo iz prvega odstavka 81. člena ZVO-1 vsebovati tudi oceno stanja onesnaženosti tal in podzemne vode na območju naprave z nevarnimi snovmi, ki so se uporabljale ali nastale v napravi ali jih je ta izpuščala. Če upravljavcu ni treba pripraviti izhodiščnega poročila, mora skladno s petim odstavkom 81. člena ZVO-1 pisno obvestilo iz prvega odstavka 81. člena ZVO-1 vsebovati tudi predlog ukrepov za odstranitev, nadzor, obvladovanje ali zmanjševanje vsebnosti nevarnih snovi v tleh ali podzemni vodi, tako da območje naprave, ob upoštevanju sedanje ali s prostorskimi akti določene prihodnje namenske rabe, ne predstavlja pomembnega tveganja za zdravje ljudi ali okolje.

K točki 10 izreka okoljevarstvenega dovoljenja

V skladu s petim odstavkom 213. člena v povezavi s 118. členom Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06-UPB, 105/06-ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13 in 175/20-ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb, v nadaljevanju: ZUP) je bilo treba odločiti tudi o stroških postopka. Glede na to, da v tem postopku stroški niso nastali, je bilo o njih odločeno, kot izhaja iz točke 10 izreka tega dovoljenja.

Iz drugega odstavka 230. člena ZUP izhaja, da je zoper odločbo, ki jo izda na prvi stopnji ministrstvo, dovoljena pritožba samo takrat, kadar je to z zakonom določeno. Takšen zakon mora določiti tudi, kateri organ je pristojen za odločanje o pritožbi, sicer o pritožbi odloča vlada. Ker ZVO-1 možnosti pritožbe zoper to odločbo ne določa, pritožba ni dovoljena, mogoče pa je začeti upravni spor.

Pouk o pravnem sredstvu:

Zoper to odločbo ni pritožbe, pač pa je dovoljen upravni spor z vložitvijo tožbe na Upravno sodišče Republike Slovenije v roku 30 dni od vročitve odločbe. Tožbo se vložijo neposredno pri pristojnem sodišču ali pošlje po pošti.

Ta upravni akt je bil izdan kot fizična kopija dokumenta v elektronski obliki. V skladu z drugim odstavkom 65.b člena Uredbe o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 9/18, 14/20, 167/20, 172/21, 68/22 in 89/22) vas seznanjamo, da lahko zahtevate, da se vam pošlje izvornik dokumenta na elektronski naslov ali potrdi skladnost kopije dokumenta z izvornikom. Uveljavljanje te zahteve ne vpliva na vaš pravni položaj oziroma tek roka, ki je začel teči z vročitvijo kopije.

Pri nastanku vsebine tega dokumenta so sodelovale naslednje uradne osebe:

Nives Stele, podsekretarka
Irena Hribernik Laznik, podsekretarka
Mateja Jelovčan, višja svetovalka II
Janez Jeram, podsekretar

Postopek vodila:

Karin Malc
višja svetovalka I

mag. Katja Buda
sekretarka

Vročiti:

- E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana (za upravljavca BIO KMETIJA ŠIFTAR – ROK ŠIFTAR, Polana 2, 9000 Murska Sobota) – osebno

Poslati po 4. odstavku 72. člena ZVO-1:

- Občina Gornji Petrovci, Gornji Petrovci 31 D, 9203 Petrovci - po elektronski pošti (obcinagp@gornji-petrovci.si),
- Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor, Inšpekcija za okolje in naravo, Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana - po elektronski pošti (gp.irsop@gov.si)